

Šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 411 — GOD. IX.

ŠIBENIK, 3. KOLOVOZA 1960.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

27. srpnja - Dan ustanka svečano proslavljen

Otkriveni spomenici palim borcima u Oklaju i Erveniku Na zboru u Erveniku govorio drug Nikola Sekulić

Odavno Ervenik, to malo mjesto, ali značajno po događajima iz Narodne revolucije, nije doživio ovakvo slavlje, kakvo je održano prošle nedjelje, 31. srpnja, kada je organizirana jedna od najljepših ovogodišnjih proslava na području našeg kotara, a čast Dana ustanka naroda Hrvatske. Tim povodom otkriven je spomenik palim borcima i rtvama fašističkog terora i izvršena sahrana posmrtnih ostataka sinova toga kraja, čiji grobovi su dotada bili rasipani po raznim mjestima.

Narod Ervenika i okolice, kao i ostali učesnici proslave srdačno su pozdravili dolazak Nikole Sekulića, člana CK SKJ i potpredsjednika Sabora Hrvatske, narodnih heroja pukovnika Obrada Giga i potpukovnika Stevu Opačića, Stanka Parmača, bivšeg omandanta 19. udarne divizije ostale goste.

Oko 12 sati od erveničkog orja krenula je duga povorka posmrtnim ostacima poginulih

boraca u kojoj je nošeno preko dvadeset vijenaca društveno-političkih organizacija kotara i općine Šibenik i općine Kistanje, a među njima i vijenac mještana Vrgade, odakle su prenijete kosti jednog borca. Pored kovčega išli su pripadnici počasnog voda, a na čelu se nalazila muzika iz Drniša.

Uz zvukove Lenjinovog posmrtnog marša i počasnog poltuna voda JNA izvršena je sahrana dvadesetorice palih boraca u zajedničku kosturnicu, a podnožju spomenika, na koju su položeni vijenci.

Poslije sahrane, u prisustvu oko 5000 učesnika, s počasne i lijepo dekorirane tribine, na kojoj su se nalazili Nikola Sekulić, član CK SKJ, Stanko Parmač, narodni heroji Obrad i Egić i Stevo Opačić, majke palih boraca i ostali gosti, Jovica Brekić, sekretar Općinskog komiteta SK — Kistanje otvorio je narodni zbor i pozdravio goste i sve učesnike proslave.

Zatim je dao riječ narodnom heroju pukovniku Obradu Egiću, koji je, između ostalog, rekao da se junački narod Bukovice, kao i ostali ljudi Dalmacije, koji su u toku vjekova davali snažan otpor raznim osvajačima, istakao samoprijegornim heroizmom, žrtvama i odricanjima i u toku Narodne revolucije. U toku NOB-e s područja Bukovice poginulo je preko 700 boraca, a od tog broja 120 iz Ervenika i okolice.

Stanko Parmač, koji se poslije 16 godina ponovo sastao sa svojim ratnim drugovima, istakao je, da se svaki Bukovičanac hrabro borio i ginuo izlažući se najvećim opasnostima, dok je svaki domaćin u pozadini za svoju vojsku davao i posljednji komadić hrane.

Na zboru u Erveniku govorio je i drug Nikola Sekulić, koji je u jednom dijelu svoga izlaganja rekao:

— Ono što smo učinili 1941. od razaranja narodnog ustanka u toku Narodne revolucije, to je

bio signal i za ostale porobljene narode. Zar to ne potvrđuju događaji u toku ove dvije posljednje decenije, kroz koje su vrijeme mnogi narodi Azije i Afrike oslobodilačkom borbom izvojevali svoju nezavisnost. Ti isti narodi, kao i ostali, koji se još bore priznaju: Vi, Jugoslaveni, bili ste nam primjer.

Dalje je drug Sekulić govorio o postignutim uspjesima u našoj zemlji ne samo na privrednom polju, već i u ostalim oblastima društvenog života, a na kraju je iznio glavne karakteristike novog petogodišnjeg plana privrednog razvika u našoj zemlji, u kome se, pored ostalog, predviđa veća briga za razvoj nerazvijenih područja, i općenito porast društvenog i životnog standarda naših radnih ljudi.

Poslije njegova govora, u Erveniku, koji je u toku Narodnooslobodilačkog rata bio centar Okružnog komiteta KP i Okružnog Narodnooslobodilačkog odbora, u kome je također djelovala Komanda vojnog područja i divizijska bolnica, na svečani način otkriven je spomenik palim borcima.

Otkrivanje spomenika je izvršio Dušan Bukarica, prvoborac ovog kraja.

Na kraju mitinga, učesnici veličanstvene proslave u Erveniku uputili su pozdravne brojke CK SKJ i drugu Titu i CK SKH i drugu Bakariću.

Šibenik: Industrijska škola Snimio: J. Čelar

Obrazovanje kadrova u poduzećima

Normalno je očekivati, da će najviše praktičnog posla na provedenju Rezolucije o stručnom obrazovanju kadrova — koju je nedavno usvojila Savezna narodna skupština — biti unutar privrednih organizacija. Jer, radni kolektivi tvornica i poduzeća najneposrednije se suočavaju s teškoćama i problemima, prouzročene nedovoljnom stručnošću radnika i drugog osoblja, a Rezolucijom se — na temelju dosadašnjih rezultata i iskustava u obrazovanju radnika — sugerira jedinstvenija orijentacija na savladavanje tih prepreka i podstiču određena rješenja.

Brže i efikasnije uzdizanje nivoa stručnosti proizvođača, kako to već zahtijeva suvremeniji proces rada, u velikoj će mjeri ovisiti o tome, kako će u pojedinim radnim kolektivima biti shvaćena sama suština Rezolucije. U tome je sada ne mala uloga organizacije Saveza komunista i podružnice sindikata u poduzeću. Njihova je stvar, da političko objašnjavanje ovog dokumenta podese tako, da svaki radnik uoči nove mogućnosti osobnog stručnog obrazovanja i da vidi kakve mu se neposredne perspektive otvaraju na taj način.

Ali samo proučavanje Rezolucije i razjašnjavanje značaja njenih postavki, ne bi imalo odgovarajuće svrhe, ukoliko se — u skladu s tim postavkama — istodobno ne uočavaju i konkretne, neposredne zadatke radničkog savjeta i operativnog rukovodstva, specifične za pojedino poduzeće.

Pritom, čini se, valja u prvom redu poći od analize dosadašnjeg rada i budućih zadataka kadrovske službe u kolektivu. Ovo tim prije, što se funkcija kadrovskih službi u čitavom nizu poduzeća svodila na administrativni posao jednog ili više službenika, koji su radili na prikupljanju i sređivanju personalnih podataka uposlenog osoblja. U tim poduzećima su nedostajale aktivne kadrovske komisije radničkog savjeta, koje bi — u suradnji s operativnim organima poduzeća — stručnu izo-

brazbu radnika planirale i organizirale na dugu stazu: kako u skladu s časovitim potrebama, tako i sa stanovišta zadovoljenja zahtjeva, koje će nametnuti perspektivno unapređenje procesa proizvodnje u dotičnoj tvornici.

U isto vrijeme, jačanje i potpunije aktiviranje postojećih, odnosno otvaranje novih tvorničkih centara za stručnu izobrazbu radnika predstavlja jedno od značajnih organizacionih rješenja, podesnih za praktično realiziranje stavova iz spomenute Rezolucije. Dosadašnja praksa govori, da ovakve centre mogu samostalno organizirati uglavnom veliki i razmjerno veći radni kolektivi.

Iskustvo, također, pokazuje, da ovakva rješenja za zadovoljenje potreba manjih poduzeća valja tražiti izvan njihovog okvira, jer mala poduzeća, pojedinačno, nemaju takvih mogućnosti. Pokazalo se kao najpodesnije, ako komune, posredstvom radničkog ili narodnog sveučilišta, organiziraju centre za obrazovanje radnika iz više srodnih, malih poduzeća.

Dakako, s ovim ni izbliza nije iscrpljena lista neposrednih zadataka, koje pred radne kolektive nameće Rezolucija Savezne narodne skupštine. Da se još samo spomene neophodni utjecaj poduzeća na prilagođavanje programa nastave stručnih škola suvremenim potrebama i zahtjevima proizvodnje, pa odlučnija orijentacija na stipendiranje učenika i studenta odgovarajućih struka, zatim izbor radnika za školovanje i studij na srednjim stručnim i visokim školama i t. d.

Može se reći i to, da konačni uspjeh uvelike ovisi o tome, u kojoj će se mjeri na ovim zadacima angažirati vijeća proizvođača narodnih odbora, vijeća sindikata i ostali politički i prosvjetni organi. A u svemu tome važno je istaknuti, da se radi o poslu koji ne trpi odlaganja, jer do početka nove školske godine — i sezone praktičnog rada na realiziranju postavki Rezolucije narodne skupštine — ne ostaje mnogo vremena. **D. B.**

U Narodnom odboru kotara Šibenik izraden je orijentacioni program privrednog razvoja kotara Šibenik za razdoblje od 1. do 1965. godine.

Privredni razvika ina područja kotara Šibenik u protekle i po godine perspektivnog dobija pokazuje vrlo povoljne rezultate i očituje se u porastu aktivnosti u svim oblastima, a osobito u industriji, obrtnarstvu, saobraćaju, robnom prometu, kao i u komunalnim djelatnostima. Ovo kretanje najbolje se vidi kroz činjenicu da je društveni brutto produkt u razdoblju od 1956. do 1959. godine porastao za 69 milijuna dinara na 34.788 milijuna dinara, odnosno narodni dohodak od 8.702 milijuna na 35 milijuna dinara.

Kretanje privrede u prvih mjeseci ove godine pokazalo je vrlo dobre rezultate i već danas sa sigurnošću može reći će izvršenje biti povoljnije predviđanja i da će osnovni zadataci perspektivnog razvoja do 1961. godine ostvareni u ovoj godini.

Perspektivnim planom predviđenog razvoja do 1961. godine predviđalo se da će se u razdoblju od 1957. do 1961. godine investirati na našem području u no 30.798 milijuna dinara. U ne investicije u prve tri godine iznosile su 8,278 milijuna, 26,9 posto od plana. Za 1960. godinu predviđeno je investicijsko ulaganje u iznosu od 7,785 milijuna. Osobito jaka investicijska ulaganja odvijala su se na području poljoprivrede i saobraćaja.

Dosadašnji porast proizvodnje i usluga bio je daleko viši na društvenom sektoru, pa je to uticalo na vidne promjene u ulaganjima u ukupnoj privrednoj strukturi kotara. Razvikaom privrede i povećanjem broja zaposlenih nastale promjene i u ekonomskoj strukturi stanovništva. U 1956. godini ukupan broj zaposlenih u društvenom sektoru kretao se na 17.500, a u 1960. godini povećao se na 23.829 ili za 36,7 posto.

U oblasti industrije mnogi objekti nisu izgrađeni do optimalnih kapaciteta i svakako će u idućem razdoblju osnovni zadatak biti proširenje i rekonstrukcije tih kapaciteta, tako da će se planirani rezultati postizati uglavnom dodatnim investicijskim ulaganjima.

Obojena metalurgija predstavlja najrazvijeniju granu industrije na našem kotaru. U ovoj grani djeluju danas četiri industrijska poduzeća, koja nisu izgrađena do maksimalnih kapaciteta i u idućem razdoblju osnovni zadatak je zadatak proširenje, rekonstrukcija i modernizacija tih objekata.

Perspektivne potrebe za boksitnom rudačom nameću potrebu modernizacije postrojenja za eksploataciju. Postojeći kapaciteti TLM »Boris Kidrič« mogu se relativno malim investicijama vidno povećati, jer je predviđeno da se ulaganjima od 1.100 milijuna dinara proizvodnja valjaoničkih i prešaoničkih proizvoda može podići za oko 6.600 tona. U tvornici glinice i aluminija u Lozovcu radovi na proširenju i rekonstrukciji su u toku, pa se predviđa povećanje kapaciteta glinice od 60.000 tona. Osim toga prići će se i proširenju djelatnosti u pogonu lijevanice na izradi gotovih odljevača s obradom.

Već dosadašnja dostignuća u razvoju aluminijske industrije daju povoljnu bazu za razvoj proizvodnih kapaciteta finalne industrije aluminija, pa će u idućem razdoblju posebna pažnja biti posvećena razvoju te grane industrije. Već u ovoj godini predviđa se osnivanje jednog takvog pogona u Kistanjama, za što je već izrađen i investicioni elaborat.

Raspoloživost električne energije i povoljan saobraćajni smještaj predstavljaju povoljne uvjete za daljnji razvika industrije ferolegura. Ova grana industrije ima također ekspanzivni karakter i potražnja ferolegura stalno raste zbog poslijeratnog brzog razvika industrije čelika. Krupan problem za povećanje proizvodnje u tvornici elektroda i ferolegura u Šibeniku predstavlja sinterovanje rudača, pa je iz tih razloga tvornica zatražila i dobila zajam za nabavku sinter uređaja.

Predviđa se dalja izgradnja tvornice sadre i vapnenca u Kosovu, uklanjanje uskih grla proizvodnje u tvornici vijaka u Kninu, proširenje djelatnosti brodogradilišta u Betini i drugim industrijskim objektima. Posebno značenje u idućem razdoblju posvetit će se razvoju prehrambene industrije i izgradnji skladišnih kapaciteta.

Predviđa se izmjena strukture (Nastavak na 2. strani)

Iz organizacija SSRN Konačna odluka u rujnu

Posljednji mjeseci protekli su u znaku živog raspravljanja o provedenju u život zaključaka V. kongresa SSRNJ, a posebno u vezi primjene Statuta. U tom pravcu gotovo sve organizacije SSRN pokazale su veliku aktivnost u koju su uspjele uključiti velik broj svojih članova. Istina, prorada kongresnih materijala nije se provodila svagdje s jednakim uspjehom. Ipak najveću aktivnost zabilježile su organizacije na teritoriju općina Šibenik, Knin, Drniš, Skradin, Vodice i Tiješno. Prema dosadašnjim predviđanjima na cijelom području šibenskog kotara djelovat će 94 mjesne organizacije sa 245 podružnica. Konačna struktura bit će poznata tek u toku mjeseca rujna. Pored niza aktivnosti u tom pogledu, započet će pripreme za osnivanje mirovnih vijeća te izbore inicijativnih odbora za održavanje konferencija mjesnih organizacija i podružnica. Predviđa se da će se konferencije podružnica održati do 15. listopada, a općinske konferencije SSRN do sredine mjeseca studenoga. Do tog razdoblja donijet će se odluka i o formiranju sekcija.

Na užem području Šibenika trebale bi postojati četiri mjesne organizacije sa 17 podružnica. Međutim, to još nije konačno određeno. Isto je tako predviđeno da podružnica ubuduće djeluje na teritoriju koji danas obuhvaća osnovna organizacija. Na području šibenske općine djelovat će 25 mjesnih organizacija i 43 podružnice, u kninskoj općini 15 mjesnih organizacija sa 33 podružnice, na oklajskoj šest mjesnih organizacija i 14 podružnica, na drniškoj 15, odnosno 66 i t. d.

Perspektivni razvoj privrede šibenskog kotara Snažan tempo porasta

U Narodnom odboru kotara Šibenik izraden je orijentacioni program privrednog razvoja kotara Šibenik za razdoblje od 1. do 1965. godine.

Privredni razvika ina područja kotara Šibenik u protekle i po godine perspektivnog dobija pokazuje vrlo povoljne rezultate i očituje se u porastu aktivnosti u svim oblastima, a osobito u industriji, obrtnarstvu, saobraćaju, robnom prometu, kao i u komunalnim djelatnostima. Ovo kretanje najbolje se vidi kroz činjenicu da je društveni brutto produkt u razdoblju od 1956. do 1959. godine porastao za 69 milijuna dinara na 34.788 milijuna dinara, odnosno narodni dohodak od 8.702 milijuna na 35 milijuna dinara.

Kretanje privrede u prvih mjeseci ove godine pokazalo je vrlo dobre rezultate i već danas sa sigurnošću može reći će izvršenje biti povoljnije predviđanja i da će osnovni zadataci perspektivnog razvoja do 1961. godine ostvareni u ovoj godini.

Perspektivnim planom predviđenog razvoja do 1961. godine predviđalo se da će se u razdoblju od 1957. do 1961. godine investirati na našem području u no 30.798 milijuna dinara. U ne investicije u prve tri godine iznosile su 8,278 milijuna, 26,9 posto od plana. Za 1960. godinu predviđeno je investicijsko ulaganje u iznosu od 7,785 milijuna. Osobito jaka investicijska ulaganja odvijala su se na području poljoprivrede i saobraćaja.

Dosadašnji porast proizvodnje i usluga bio je daleko viši na društvenom sektoru, pa je to uticalo na vidne promjene u ulaganjima u ukupnoj privrednoj strukturi kotara. Razvikaom privrede i povećanjem broja zaposlenih nastale promjene i u ekonomskoj strukturi stanovništva. U 1956. godini ukupan broj zaposlenih u društvenom sektoru kretao se na 17.500, a u 1960. godini povećao se na 23.829 ili za 36,7 posto.

U oblasti industrije mnogi objekti nisu izgrađeni do optimalnih kapaciteta i svakako će u idućem razdoblju osnovni zadatak biti proširenje i rekonstrukcije tih kapaciteta, tako da će se planirani rezultati postizati uglavnom dodatnim investicijskim ulaganjima.

Obojena metalurgija predstavlja najrazvijeniju granu industrije na našem kotaru. U ovoj grani djeluju danas četiri industrijska poduzeća, koja nisu izgrađena do maksimalnih kapaciteta i u idućem razdoblju osnovni zadatak je zadatak proširenje, rekonstrukcija i modernizacija tih objekata.

Perspektivne potrebe za boksitnom rudačom nameću potrebu modernizacije postrojenja za eksploataciju. Postojeći kapaciteti TLM »Boris Kidrič« mogu se relativno malim investicijama vidno povećati, jer je predviđeno da se ulaganjima od 1.100 milijuna dinara proizvodnja valjaoničkih i prešaoničkih proizvoda može podići za oko 6.600 tona. U tvornici glinice i aluminija u Lozovcu radovi na proširenju i rekonstrukciji su u toku, pa se predviđa povećanje kapaciteta glinice od 60.000 tona. Osim toga prići će se i proširenju djelatnosti u pogonu lijevanice na izradi gotovih odljevača s obradom.

Već dosadašnja dostignuća u razvoju aluminijske industrije daju povoljnu bazu za razvoj proizvodnih kapaciteta finalne industrije aluminija, pa će u idućem razdoblju posebna pažnja biti posvećena razvoju te grane industrije. Već u ovoj godini predviđa se osnivanje jednog takvog pogona u Kistanjama, za što je već izrađen i investicioni elaborat.

Raspoloživost električne energije i povoljan saobraćajni smještaj predstavljaju povoljne uvjete za daljnji razvika industrije ferolegura. Ova grana industrije ima također ekspanzivni karakter i potražnja ferolegura stalno raste zbog poslijeratnog brzog razvika industrije čelika. Krupan problem za povećanje proizvodnje u tvornici elektroda i ferolegura u Šibeniku predstavlja sinterovanje rudača, pa je iz tih razloga tvornica zatražila i dobila zajam za nabavku sinter uređaja.

Predviđa se dalja izgradnja tvornice sadre i vapnenca u Kosovu, uklanjanje uskih grla proizvodnje u tvornici vijaka u Kninu, proširenje djelatnosti brodogradilišta u Betini i drugim industrijskim objektima. Posebno značenje u idućem razdoblju posvetit će se razvoju prehrambene industrije i izgradnji skladišnih kapaciteta.

Predviđa se izmjena strukture (Nastavak na 2. strani)

Problem zaposlenja žena Prava invalida rada treba efikasnije rješavati

Nagli razvoj privrede u poslijeratnom periodu doveo je do znatnog porasta zaposlenih u Sibeniku, do pojave novih pitanja i problema. Tome su doprinjele i velike promjene u strukturi stanovništva kao i novi odnosi u društvu.

Jedno takvo pitanje je i zaposlenost žena i njihove kvalifikacije. Nije potrebna načelna diskusija o sposobnostima, potrebi i nastojanju žene da bude aktivna u privredi i društvu. Danas je još samo potrebno govoriti o stvarnom stanju i položaju žene na novim dužnostima i nastojati, da ne ostane nedovoljno nagrađena, kao što je to općenito bilo za majčinsku dužnost i odgoj djece.

Zaposlenost žena u Sibeniku ima mnoge oznake koje prate ovu pojavu u čitavoj zemlji, ali ima i značajnih specifičnosti, koje je vrijedno upoznati.

Kratka usporedba procentualnog zaposlenja žena u nekoliko privrednih oblasti za čitavu zemlju, dvije republike i sam Sibenik pokazuje, da ima značajnih odstupanja od prosjeka i da su neka od ovih odstupanja dosta nepovoljna.

bi ih trebalo biti najmanje. Ako kvalifikacije označimo brojevima: visokokval. 4, kvalificirani 3, polukval. 2 i nekvalif. 1, te izračunamo prosječne kvalifikacije kao vaganu aritmetičku sredinu, dobijamo da žene u Sibeniku imaju prosječnu kvalifikaciju 1,5, t.j. da se nalaze negdje na sredini između polukvalif. i nekvalificiranih.

To je, zaista, malo i dovoljan dokaz da društvene organizacije trebaju ovdje naći područje svog djelovanja. U vrijeme intenzivne borbe za produktivnost ekonomičnost i rentabilnost ovaj momenat svakako treba uzeti u obzir. Ovakvo velik broj radnica sa niskim kvalifikacijama postaje »usko grlo« svoje vrste i ozbiljna zapreka modernizaciji proizvodnje. Naravno, da bi oslobađajući od nekih domaćinskih poslova pomoglo da žene lakše poboljšavaju stručnost, iz čega se razabire složenost ovog pitanja.

Izneseni podaci i brojke odnose se samo na grad Sibenik, dok su prilike za čitav kotar Sibenik još nepovoljnije i s obzirom na broj zaposlenih žena i na njihove kvalifikacije.

Isto se tiče samog Sibenika treba spomenuti da se u selima u neposrednoj blizini grada, osobito onih primorskih, nalaze velike rezerve ženske radne snage. Istovremeno se događa

da znatan broj žena radnica putuje dnevno desetak kilometara vlakom i još pješaci, što predstavlja suviše velik napor za ženu.

Položaj i kvalifikacije žena - službenika daleko je povoljniji nego kod radnica. Tako su na pr. prosječne kvalifikacije jednake kod muških i ženskih službenika. Broj službenika ženskog spola manji je nego broj radnica i odnosi se kao 13:18. Među službenicima sa visokom stručnom spremom ima već 18,5 posto žena, onih sa srednjom spremom pretekle muškarce i ima ih 50,7 posto. Indeks porasta zaposlenih žena - službenika bio je od 1956. do 1959. god. najveći za one sa nižom spremom, dok je najmanji porast bio za one sa visokom spremom.

Teškoće i brige koje se javljaju iz zaposlenja žena nisu ni zabrinjavajuće niti nerješive. U njima ima nečeg izrazito socijalističkog, rješivog samo socijalističkim sredstvima, a to znači da treba uskladiti interese pojedinaca s interesom zajednice. Nema koristi za zajednicu u onoj stvari koja je štetna za pojedinca, barem ne na duži rok.

»Ravnopravnost žena« - rado upotrebljena parola, bit će punija i sadržajnija kad se broje u našim tabelama poprave u korist »nježnog spola«.

	FNRJ	NRH	Slav.	Sr.
Industr.	28	32	35	15
Gradevinarstvo	8	10	9	29
Saobrać.	10	11	14	2
Trgov i ugostit.	33	37	53	25
Zanatstvo	13	13	19	19

da znatan broj žena radnica putuje dnevno desetak kilometara vlakom i još pješaci, što predstavlja suviše velik napor za ženu.

da znatan broj žena radnica putuje dnevno desetak kilometara vlakom i još pješaci, što predstavlja suviše velik napor za ženu.

Aktivnost organizacija SSRN Drniš

15 mjesnih organizacija i 66 podružnica

Ovih dana je Općinski odbor SSRN Drniš donio odluku o broju i veličini mjesnih organizacija i podružnica, prema kojoj će na području općine biti 15 mjesnih organizacija sa 66 podružnica. Kod donošenja ove odluke vodilo se računa o prijedlozima osnovnih organizacija, ekonomskim i kulturnim cjelinama - centrima, zajedničkim problemima, a i u perspektivnim mjesnim odborima.

Godišnje konferencije u podružnicama održat će se kroz mjesec rujan, a u mjesnim organizacijama do 15. listopada, dok će se općinska konferencija održati 13. studenoga. Na mjesnim konferencijama učestvovali će preko 1000 delegata, što znači da će gotovo svaki deseti član Socijalističkog saveza prisustvovati konferencijama.

Na plenumu se živo raspravljalo o sprovođenju u život Zakona

o zdravstvenom osiguranju poljoprivrednih proizvođača, te o političkim i tehničkim pripremama. Prema nepotpunim podacima ovim zakonom će biti osigurano 18.700 osoba - poljoprivrednih proizvođača i njihovih članova, a fond zdravstvenog osiguranja će iznositi oko 56 milijuna dinara.

S obzirom na cjelokupno osiguranje stanovništva i da na jednog liječnika otpada 5,955 stanovnika, nameće se potreba bržeg rješavanja problema zdravstvene službe, pa i kadrovske, o čemu će se raspravljati i donijeti određeni program.

Budući da 1. VIII. kreću na teren ekipe za popis (registraciju) neosiguranih osoba, na plenumu je zaključeno, da se paralelno s tim održe i sektorska savjetovanja, kojima će prisustvovati odhori osnovnih organizacija SSRN, sekretarijati Narodne omladine i organizacije KS dotičnih sektora. U rujnu će se o zdravstvenom osiguranju raspravljati u svim podružnicama.

Na kraju se raspravljalo o proširenju akcije za dobrovoljno davanje krvi i o pružanju pomoći Crvenom križu oko sprovođenja ove akcije. (ip.)

Sibenik je već značajan industrijski centar (ima i jednu tekstilnu tvornicu) i na 100 zaposlenih ima samo 15 žena. To je daleko ispod svih prosjeka. No kao da smo se htjeli odužiti, zaposlili smo daleko veći procenat žena u gradevinarstvu, što drugi ne čine. Brojka od 29% žena na 100 zaposlenih u gradevinarstvu govori mnogo: s jedne strane da je intenzivna gradevna djelatnost, a s druge, da je najveći broj žena sa niskim kvalifikacijama ili bez njih i da je gradevinarstvo slabo mehanizirano, odnosno, da je ženska radna snaga jeftinija od strojeva.

Nizak procenat zaposlenih žena u saobraćaju posljedica je slabog razvika gradskog saobraćaja i malog učešća žena u službi veze, dok inače prevladava pomorski i željeznički transport.

Podatke o stanju u trgovini i ugostiteljstvu zaista ne znam kako opravdati. Ne bi se moglo reći da su žene nježan i manje otporan spol i da ih stoga šalje mo na skele i u kamenolome, a ne u trgovinu. U Sloveniji 53% osoblja trgovine i ugostiteljstva čine žene. Kod nas tek 25 posto. Treba se pri tome sjetiti da nije tako teško steći kvalifikacije za ugostiteljstvo i dobar dio poslova u trgovini. Kasnije ćemo vidjeti da apsolutan broj zaposlenih u trgovinu i ugostiteljstvu nije tako neznatan i da bi se ovdje dalo mnogo učiniti.

Ako pogledamo nekoliko važnijih privrednih oblasti i apsolutan broj zaposlenih prema kvalifikacijama dobit ćemo još nepovoljniju sliku. Tako je prema stanju od 31. 12. 1959. god. bilo u Sibeniku zaposlenih:

	M	Z
Visokokvalif.	577	6
Polukvalif.	1168	57
Kvalif.	363	320
Nekvalif.	1163	332

	M	Z
Visokokvalif.	53	—
Kvalif.	320	—
Polukvalif.	223	10
Nekvalif.	489	435

	M	Z
Visokokvalif.	118	6
Kvalif.	393	106
Polukvalif.	137	76
Nekvalif.	55	42

	M	Z
Visokokvalif.	50	1
Kvalif.	150	51
Polukvalif.	3	—
Nekvalif.	32	5

	M	Z
Visokokvalif.	14	1
Kvalif.	84	5
Polukvalif.	68	3
Nekvalif.	113	89

Ovim brojkama jedva da je potreban ikakav komentar. U pet najvažnijih privrednih oblasti samo 14 visokokvalificiranih žena! Račun pokazuje da od 100 visokokvalificiranih ima samo 1,4 posto žena, te 7,3 posto kvalificiranih. Od 100 nekvalificiranih ima 36,2 posto žena. Ako ima nešto istine u pričanju da su žene slabiji radnici od muškaraca, onda su one slabije kao nekvalificirana radna snaga. To je područje gdje

Patrijarh GERMAN posjetio Šibenik

Na svom putu po našoj zemlji, prošlih dana boravio je u Sibeniku patrijarh. Pravoslavne crkve g. German. Njega je pred sabornom crkvom pozdravio episkop dalmatinski Stefan.

U čast patrijarha Germana episkop Stefan je u svom dvoru priredio svečani ručak. Poslije podne patrijarh je razgledao kulturne i historijske znamenitosti Sibenika. Istoga dana navečer predsjednik Komisije za vjerska pitanja NO kotara Miro Kubač priredio je na slapovima Krke večeru u čast patrijarha g. Germana. Osim članova njegove pratnje episkopa novosadskog Nikanora i episkopa slavonskog Emilijana, večeri su prisustvovali episkop dalmatinski Stefan, sekretar Savezne komisije za vjerska pitanja Miloje Dilparić, član Republičke komisije za vjerska pitanja NR Hrvatske Zlatko Frid, predsjednik NO-a šibenske općine Petar Rončević i drugi.

Sutradan je patrijarh g. German otputovao za Split.

Prava invalida rada su regulirana odredbama Zakona o invalidskom osiguranju, koji se primjenjuje od 1. I. 1959. U osnovna prava se ubrajaju: invalidska mirovina, invalidnina, profesionalna rehabilitacija i materijalno osiguranje u vezi sa rehabilitacijom, te zapošljavanje invalida rada i naknade povezane sa tim pravom. Uvjeti za stjecanje ovih prava su ovisni o tome, da li je invalidnost nastala kao posljedica nesreće u poslu, odnosno profesionalne nesposobnosti ili zbog povrede izvan posla i bolesti. Ako je invalidnost nastupila kao posljedica nesreće na poslu ili profesionalne bolesti, invalid stječe sva prava bez obzira na duljinu mirovinskog staža izvršenog prije nastupa invalidnosti. Međutim, kada je invalidnost posljedica bolesti ili povrede izvan posla, prava invalida rada su uvjetovana određenim radnim i mirovinskim stažom i godinama života na dan nastupa invalidnosti. Ukoliko osiguranik - muškarac ima mirovinski staž od 30 god., a žena 25 g., stječu ova prava bez ikakove druge gustoće radnog staža. Oni koji to nemaju, mogu stjecati prava iz invalidskog osiguranja ukoliko u razdoblju od posljednjih 5 godina prije nastupa invalidnosti imaju 40 mjeseci radnog staža i ako im mirovinski staž iznosi najmanje 5 godina za mlade od 46. g. života, 6 godina za one od 47. g. života, 7 godina staža mlade od 48. g., 8 godina za mlade od 49. g., 9 godina za one od 50. god. života, a za one preko 50 god. života da imaju 10 godina radnog staža. Mladi osiguranici su posebno pogodovani, pa ako je invalidnost nastupila prije 20 god. života, stječu prava iz ove grane, ako su na dan invalidnosti bili u radnom odnosu i imali godinu dana radnog staža. Skolovani kadrovi imaju također umjerenije uvjete. Tako onaj koji je stekao stručnu spremu kvalificiranog radnika ili srednju stručnu spremu ostvaruje prava, ako je na dan invalidnosti bio u radnom odnosu, imao bar 1 godinu radnog staža i ne više od 25 god. života, a osiguraniku sa stručnom spremom višom od ove, uz pomenute uvjete i da nije bio stariji od 30 godina života.

Na invalidsku mirovinu imaju pravo invalidi rada I. kategorije invalidnosti, zatim invalidi rada III. kategorije invalidnosti, koji su nesposobni za svoj posao a bez profesionalne rehabilitacije nisu sposobni za drugi odgovarajući posao niti im se osigurava profesionalna rehabilitacija. Na invalidsku mirovinu imaju i invalidi II. i III. kategorije invalidnosti koji su sposobni za rad na drugom odgovarajućem poslu bez profesionalne rehabilitacije, a kojima se ne osigurava odgovarajuće zaposlenje zbog godina života. Invalidska mirovina može biti puna ili nepuna, što zavisi o kategoriji invalidnosti i godina života invalida rada. Ako je invalidnost prouzročena nesrećom na poslu ili profesionalnom bolesti, visina mirovine pripada u 100% - tnom iznosu mirovinskog temelja. U ostalim slučajevima invalidnosti mirovina se određuje u postocima ovisno od mirovinskog staža izvršenog od dana nastupa invalidnosti i od odnosa ukupnog mirovinskog staža koji je izvršen u razdoblju

od 20 godina života do nastupa invalidnosti (obračunski radni vijek) i najzad od godina života u vrijeme nastupa invalidnosti. Invalidnina je jedno potpuno novo pravo invalida rada, a daje se za tjelesno oštećenje (gubitak ili oštećenje pojedinih organa ili dijelova tijela koji prouzrokuju ograničenje pokretljivosti ili otežavaju normalnu aktivnost organizma čovjeka ili traže veće napore kod ostvarivanja životnih potreba. Tjelesna oštećenja se svrstavaju prema težini u 8 stupnjeva, a najmanje od 30%. To pravo se daje bez obzira da li osiguranik uživa još neko pravo iz invalidskog i mirovinskog osiguranja.

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju imaju u pravilu osiguranici koji postanu invalidi rada III. kategorije i to muškarci prije izvršenih 45 godina, a žene prije 40. godine života, ako se sa preostalom sposobnošću mogu osposobiti za rad na drugom odgovarajućem poslu sa punim radnim vremenom. Na to imaju pravo i oni kod kojih još nije nastupila invalidnost, ali postoji opasnost da to nastupi ukoliko produže na tom radnom mjestu, a bez profesionalne rehabilitacije se ne bi mogli zaposliti na drugom poslu. Invalidi rada se osposobljavaju za onaj posao za koji je potrebna stručna sprema, koja odgovara mjestu invalida prije nastupa invalidnosti. Ukoliko invalid nema na propisani način stečenu stručnu spremu za svoj posao, osposobljava se za takav rad za koji je potrebna sprema, koja odgovara kategoriji radnog mjesta, na kojem je invalid radio barem 2 g. za posljednje 3 g. rada prije invalidnosti. Osposobljavanje za nižu stručnu spremu od ove može se vršiti samo uz pristanak invalida rada. Za vrijeme profesionalne rehabilitacije invalidi rada imaju pravo na materijalno osiguranje i to od dana stjecanja toga prava da upućivanja na rehabilitaciju i za vrijeme vršenja rehabilitacije. Materijalno osiguranje se određuje u visini od 90% od temelja nakna-

de umjesto plaće za vrijeme bolovanja.

Pravo zaposlenja na odgovarajućem poslu imaju invalidi rada II. i III. kategorije invalidnosti koja nastupi prije 55 god. života za muškarce, a 50 godina za žene. Odgovorajući posao invalida, koji je stekao na propisani način stručnu sprema koja odgovara radnom mjestu na kojem je invalid radio neposredno prije invalidnosti. Ako invalid nema za svoj posao, osigurava se zaposlenje za koje je potrebna stručna sprema koja odgovara radnom mjestu na kojem je invalid radio barem 2 godine u razdoblju od 3 godine rada prije invalidnosti. Zaposlenje na nižim poslovima od pomenutih može se vršiti samo uz pristanak invalida.

Osiguranicima koji imaju pravo na zaposlenje osiguravaju se i tri vrste naknada. Privremena naknada pripada od dana stjecanja prava na zaposlenje na odgovarajućem poslu do stupanja na posao, a određuje se u visini od 50% od temelja prava na materijalno osiguranje. Na naknadu zbog zaposlenja sa skraćenim radnim vremenom imaju invalidi rada II. kategorije invalidnosti, jer rade prema preostaloj radnoj sposobnosti sa skraćenim radnim vremenom. Naknada se određuje u visini razlike između iznosa koji po tarifnom pravilniku (ili drugim propisima) pripada do radnog mjesta i dijela plaće što invalid ostvaruje za skraćeno radno vrijeme. Naknada zbog manje plaće na drugom poslu pripada invalidima II. i III. kategorije invalidnosti koji su se zaposlili na drugom poslu, a propisana plaća je na tom poslu manja od plaće koja je određena za radno mjesto na kojem su radili prije nastupa invalidnosti. Razlika plaće predstavlja ovu naknadu a utvrđuje se po određenim plaćama u vrijeme stupanja invalida rada na osigurani posao uzimajući u obzir i sve promjene koji mogu kasnije nastupiti u visini plaće.

I. Ramljak

Troškovi zdravstvene zaštite u porastu

Analiza financijskog poslovanja Kotarskog zavoda za socijalno osiguranje data na IX. zasjedanju skupštine zavoda pokazuje da je polugodišnje poslovanje završeno sa deficitom od 68 milijuna dinara. Iako je broj osiguranika u ovom periodu veći nego u istom prošle godine, prihodi se ostvaruju sporije, a i prema proračunu prihodi su niži. Dinamika izvršenja rashoda u odnosu na 1959. je niža za oko 20%, ali se kreću u granicama planiranih rashoda. Ambulantni troškovi su povećani prema 1959. za blizu 19%, bolnički za 7,5%, naknade za bolovanje za preko 26%, dok su troškovi na liječenju niži za 20%, a putnim za oko 6%. Ako se ima u vidu da je Zdravstveni centar u Sibeniku također u deficitu, onda su troškovi zdravstvene zaštite još više porasli nego iznose navedeni postotci. Na području filijale Knin troškovi najviše rastu, a najma-

nje na području Sibenika. Na skupštini su ravnatelju Zdravstvenog centra u Sibeniku i Kninu dali obrazloženja za ova povećanja, ali su ona djelomično opravdana i troškovi zdravstvene zaštite ne bi smjeli rasti ovin tempom. Ukoliko se tendenciji porasta nastavi, naročito na području filijale Knin, zavod će završiti poslovanje sa većim deficitom nego prošle godine. Za ovu godinu je to posebno značajno budući da se u slijedećoj godini prilazi osnivanju komunalnih zavoda, kada će riziko financijskog poslovanja biti mnogo veći i uglavnom će se svoditi na ekonomsku moć same komune. To pitanje treba već dana uočiti i usmjeriti određenu akciju na smanjenje troškova.

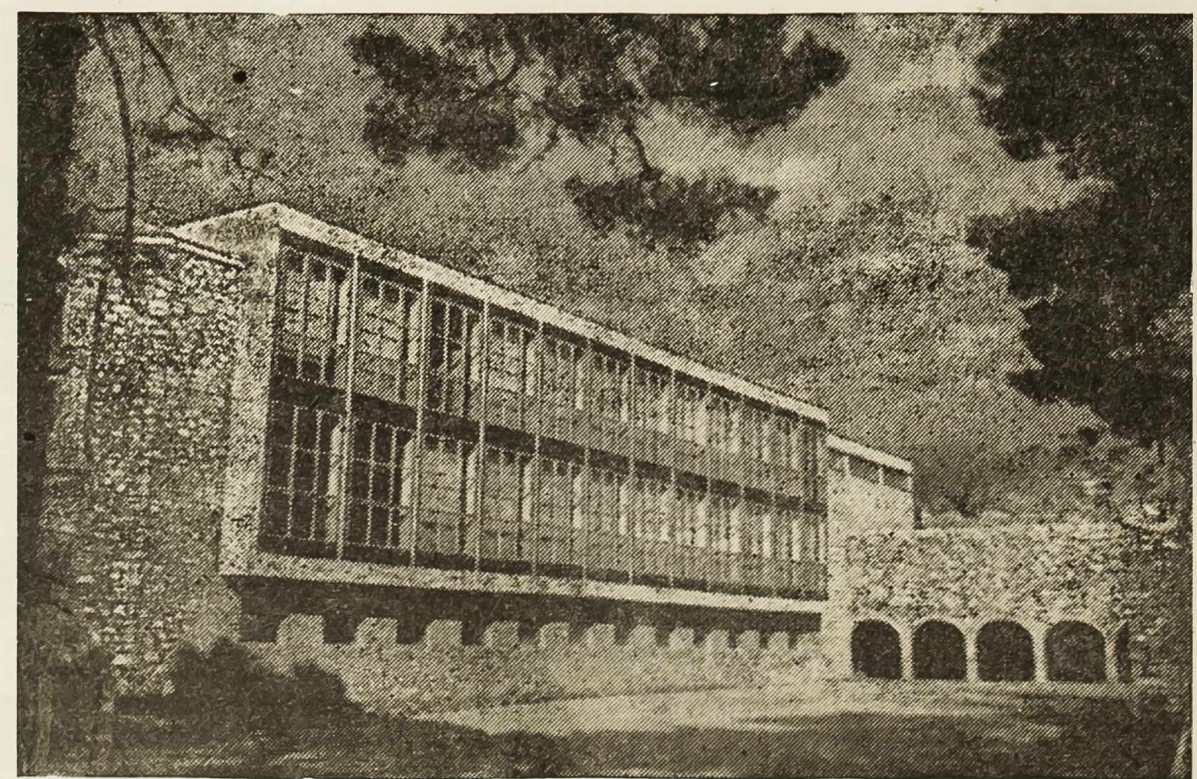
Na Odluku o posebnim stopama doprinosa za zdravstveno osiguranje dat je razuman prijedlog republičkoj skupštini da što se tiče pitanja bolovanja red favoriziranih grana privredne i rudnicke boksita, kod kojih su uvjeti rada mnogo teži nego kod nekih drugih privrednih grana, a koji su predviđeni u republičkoj odluci.

I. Ramljak

PLAN RAZVOJA KOTARA

(Nastavak sa 1. strane)

u poljoprivrednoj proizvodnji osvajanje novih površina, nabavka nove mehanizacije i maksimalne mogućnosti korištenja tla uz najveće prinose po jedinici površine. U novom perspektivnom planu, pored unapređenja vinogradarstva, voćarstva i stočarstva, posebna pažnja biće posvećena razvoju povrtlarstva proizvodnje, a naročito na zemljišnim kompleksima u okolini gradova i turističkih mjesta. Za sve zahvate u poljoprivredu kraja 1965. godine bile bi potrebne investicije u iznosu od oko 3.708.594.000 dinara. Realizacijom ovog programa predviđeni bruto produkt poljoprivrede u 1965. godini iznosio bi oko 12,6 milijardi dinara, što bi predstavljalo povećanje za 10 posto u odnosu na bruto produkt u 1960. godini.

Trg Sime Matavulja

Sjednica NO-a općine Knin

Više odluka i rješenja

Nedavno su u Kninu održane odvojene sjednice Općinskog vijeća i Vijeća proizvođača NO kninske općine.

Na ovim sjednicama donijeta je odluka o načinu utvrđivanja vrijednosti zgrada u selima u svrhu određivanja osnovice za razrez poreza. Zatim su usvojene odluke o uvođenju samodoprinosu za selo Zagrović i Plavno u svrhu elektrifikacije tih područja.

U nastavku rada izglasano je rješenje o usvajanju prijedloga mreže osnovnih škola na području općine Knin, kao i rješenja o dodjeli zemljišta rudniku sadre i vapnenca u Kninu, koje namjerava podignuti upravo - stambenu zgradu. Osim toga, data je garancija poduzeću »Baden« radi povišenja osnovnih predstava i poljoprivrednoj zadruzi Orlić - Markovac u svrhu nabavke vršilice.

Na ovim sjednicama odobreno je osnivanje zanatsko - obučarske radnje »Razvitalak« u Kninu, dok je na sjednici Općinskog vijeća prihvaćeno rješenje o davanju suglasnosti na Pravila o

PODUZEĆE »OTPAD« U KNINU PROŠIRUJE DJELATNOST

Poduzeće »Otpad« u Kninu, dobiva od Kotarskog biroa za posredovanje rada beskatnati zajam u iznosu od 4,5 milijuna dinara, kojim sredstvima će proširiti svoju djelatnost, odnosno osnovati pogon vunovlačare i radionicu za izradu madraca, što će omogućiti zapošljavanje izvjesnog broja ženske radne snage.

Narodni odbor je ovih dana dao garanciju poduzeću »Otpad« kako bi što prije mogao ostvariti ovu zamisao. (M)

Mnogo turista u Murteru

Ova ljetna sezona će po broju domaćih turista zabilježiti rekord na području općine Tiješno. U prosjeku u samom Murteru dnevno boravi oko 1800 gostiju od kojih velik broj u kućnoj radinosti. Na kupalištu Slanica svoj godišnji odmor uglavnom provode radnici i službenici Direkcije Jugoslavenskih državnih željeznica u Zagrebu i izvjesnog broja poduzeća iz Maribora. Kako se doznaje sva raspoloživa mjesta u Murteru i okolnim mjestima su uglavnom zauzeta.

VEČERNA OSNOVNA ŠKOLA ZAVRŠILA RAD

U Murteru je završila rad večernja osnovna škola, koja je na inicijativu prosvjetnih radnika započela djelovati prije 3 godine. Od 45 polaznika, školu je s uspjehom završilo 42. (OJ)

Dobar dan, Vodice!

Razgovori su počeli već od Martinske, prašnjačkom, neravninom cestom. Onako, bezvezno, malo po malo, da se ubije vrijeme. Razgovori o svemu i svacemu: o ljetini, o ženama koje se možda vraćaju s jučerašnje pjace, o putnicima koji su konačno htjeli da vide kakve su to Vodice. Obična pričanja u kojima se iznosi i ono što se ponekad taj. Ali, putovanja sve nekako zblize, ljudi povjeravaju jedno drugome svoje želje, tegobe, svoje radosti. U nedogled tako.

Stajemo. Ulazi kontrolor. Po karte. Jedan čičica je nema. Svi ga uvjeravamo da ju je dobio, vidjeli smo, bit će je izgubio. I konduktar isto kaže. Dok autobus klopocem cestom od samih rupa. Dok poskakujemo sa sjedala.

— Putujete li i vi u Vodice? — pita mladi Beogradanin.

— Da, samo za malo, znate poslovno.

— Kažu da su lijepe. I djevojaka da mnogo ima.

— Svagdje ih ima, kažem. Konačno stižemo. (Pozdravljaju nas korpe koje čekaju ukrcaj. I desetak ljudi.

— To su, dakle, Vodice — kaže mladić.

— Izgleda, dodajem. Uz obalu nekoliko brodice. I jedra zalepršala na vjetru. Natovareni magarčići dostojanstveno šetaju. Malo podalje, tamo

organizaciji, zadacima i načinu poslovanja Zdravstvenog centra u Kninu i na sistematizaciju radnih mjesta iste ustanove.

Na zajedničkoj sjednici prihvaćeni su izvještaji sekretara o radu organa uprave NO u toku 1959. godine, te izvještaji tržne sanitarne, veterinarske i vinarne inspekcije o radu kroz isto razdoblje.

Na osnovu prihvaćenog rješenja produžen je rad komisije za nacionalizaciju do 31. augusta 1960. godine. Također je imenovana komisija za određivanje vrijednosti zgrada u selima u svrhu određivanja osnovice i razrez poreza.

Na zajedničkoj sjednici postavljen je dr. Boško Popović za ravnatelja Zdravstvenog centra u Kninu, a Ilija Kesić za upravitelja Poljoprivredne zadruge u Golubiću.

Na kraju zajedničke sjednice su Mile Drpa, ing. Mile Milan, ing. Ante Srdelić i Ilija Šimpraga imenovani za članove upravnog odbora Centra za umjetno osjemenjivanje u Kninu. (M)

PREDAVANJE U GRADCU

Poljoprivredni tehničar iz Drišta Mate Reljanović održao je predavanje za članove poljoprivredne zadruge »Petropoljka« o dostignućima u poljoprivredi za posljednje dvije godine, te o mehanizaciji u poljoprivrednoj proizvodnji. (MO)

ZAVRŠENA OVOGODIŠNJA ŽETVA

Ovogodišnja žetva pšenice u Petrovom polju nedavno je završena. Prinos je za oko 30 posto manji od prošlogodišnjeg, čemu su pridomijele u priličnoj mjeri atmosferske prilike. (MO)

VEČERNJA ŠKOLA ZAVRŠILA RAD

15 polaznika večernje škole u Gradcu položilo je nedavno ispitu. Uspjeh je zadovoljavajući. Trojica su završila školu s odličnim, 9 ih je položilo s vrlo dobrim, a trojica s dobrim uspjehom. (MO)

Donio je doduše i ovaj put

odmah, ali, nažalost, ne zadržao. Izlazimo. Vruće. More vuče. Onako, na brzinu ulazimo u more.

Kasnije na toploj ploči razgovaramo s plavokosom Borkom, medicinskom sestrom iz Zrenjanina.

Kako se zabavljate? — U prvom redu moramo biti skromni. Tada se može biti zadovoljan i s ovim što nam se ovdje pruža. Uveče dođemo ovdje paplesati. Eto, muzika nije naročita, domaći su to ljudi, ali može se. Glavno je da odzvanjaju taktovi. U našim nogama tano nako ima mnogo mladosti.

— Zar je tako svaku večer? — pitam.

— Znate dogodi se da po koju večer ni toga nema. Ako ostanete, uvjerit ćete se. Kažu da večeras nema plesa.

— Spomenete li se češće Zrenjanina? — Da vam pravo rečem — i ne. Ovdje se brzo sklope poznanstva.

— Vjerujem.

— Naravno, u to ne treba nikoga uvjeravati.

U društvu simpatične poznanice ostavljamo plažu i krećemo obalom.

Borova šumica prepuna kupaca. Sakrili se od pripeklina. Gore, ne mnogo daleko od mora zgrada odmarališta zagrebačke »Grafike«.

U jednom plicaku curica, bit će joj pet godina, pračka se u moru.

— Plivam, mama, radosno viče. Plivam!

Na hridi ispušenoj u more dvoje dvadesetogodišnjaka utonulo u intimne meditacije. Mladić pokušava povratiti duge u-

na.

Skupština filijale Zavoda za socijalno osiguranje

U Kninu je održana sjednica skupštine kninske filijale Zavoda za socijalno osiguranje na kojoj je podnesen izvještaj o radu i poslovanju za 1959. godinu.

Na području filijale koje obuhvata komune Knin, Kistanje i Oklaj, u izvještajnom razdoblju, ukupan godišnji prosjek osiguranika i članova njihovih porodica iznosio je 21.457.

Na jednog liječnika na području općine Knin dolazi 2382 stanovnika, a stanje na području filijale uzevši sve područne općine iznosi po jednom liječniku oko 3570 stanovnika.

Najveći napredak zdravstvene službe postignut je na području općine Knin, gdje je kroz kratko vremensko razdoblje od skučene zdravstvene stanice formiran Dom narodnog zdravlja, a ovaj spajanjem sa bolničkom službom ubrzo je prerastao u Medicinski centar, koji danas ima 16 liječnika od kojih pet specijalista.

U korišćenju pojedinih grana zdravstvene zaštite, na pr. kroz ambulatno liječenje zapaza se stalni porast. Ako je u 1955. g. bilo 41955 pregleda i usluga, u prošloj godini je broj tih slučajeva narastao na 173759.

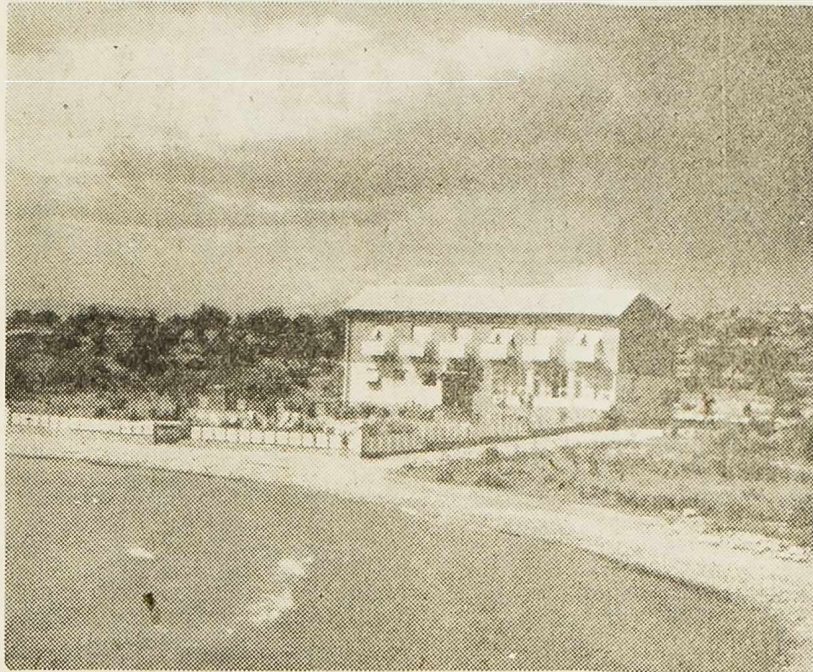
U grani korišćenja zubne njege 1956. g. broj pregleda i usluga iznosio je 5228, a 1959. godine slučajevi pregleda i usluga su se povećali na 19857.

Razvijenost zdravstvene službe, a ujedno briga da osiguranici što lakše i što potpunije ostvaruju svoja prava, uz sva nastojanja da se što ekonomičnije troše fondovi socijalnog osiguranja, ni u prošloj godini se nije moglo izbjeći veće rashode nad prihodima.

U toku skupštine predstavnik Kotarskog zavoda za socijalno osiguranje informirali su skupština o predstojećoj reorganizaciji i službi socijalnog osiguranja, prema kojoj se predviđa pri razvijanjim općinama u narednoj godini, formiranje komunalnih zavoda za socijalno osiguranje, a što će zahtijevati mnogo veću zainteresiranost ne samo komune, nego privrednih organizacija, zdravstvene službe, pa i samih osiguranika.

Također bilo je govora o pripremama, koje što prije treba poduzeti, u vezi primjene zakona o zdravstvenom osiguranju koja će na terenu početi funkcionirati već 1. oktobra ove godine. S tim u vezi u najskorije vrijeme treba da otpočne popis svih članova poljoprivrednih domaćinstava. U toku političkih i tehničkih priprema na ovom važnom poslu treba da se angažiraju i članovi samouprave pri organima socijalnog osiguranja, osobito na zborovima birača osiguranika gdje treba čitavu ovu stvar zainteresiranim proizvođačima dobro objasniti. (M)

Počeci turizma u Pirovcu

Pirovac: Odmaralište »Esplanade«

Tribunj, Tiješno, Betina Murter, ne leže na trasi buduće magistrale, niti imaju najidealniju vezu sa gradom, pa ipak u pogledu turizma, stoje ispred Pirovca, koji inače ima vrlo pogodne opće uvjete i mogućnosti, da se stihijski turizam pretvori u privrednu granu.

Pirovac je mjesto, koje se može dopasti i koje djeluje umirujuće i intimno.

Pirovac i ne izgleda kao selo. Kada ga gledate sa brijega njegov najgušći dio doima se poput citadele s jedne strane omeden morem, s drugom rubom vrlo starih kuća i »gradskim vratima«.

Pirovac ima prošlost, koja je vjerna i na nekoliko njegovih spomenika.

Ali, Pirovac je debitant u turističkom pogledu.

Onaj, tko je tamo svraćao češće, tek je ove godine mogao uočiti, da su na pomolu promjene, koje će u strukturu privredivanja a i u mentalitet ljudi unijeti nešto još novije i suvremenije. Ljudi popravljaju svoje domove, ne samo iz razloga, da njima bude udobnije, već prvenstveno, da zadovolje potrebe smještaja sve brojnijih gostiju. Ulažu se za to značajna sredstva i ne bez žrtava, ali s oče-

se vratiti odjednom, ali je vrlo pozitivna činjenica, da kod mnogih postoji težnja da se energičnije založe za turističku afirmaciju svog mjesta.

Još prije godinu dana Pirovac nije imao nijedan suvremeni objekt, nije imao čak ni uređenu plažu. Nije imao normalnu električnu rasvjetu.

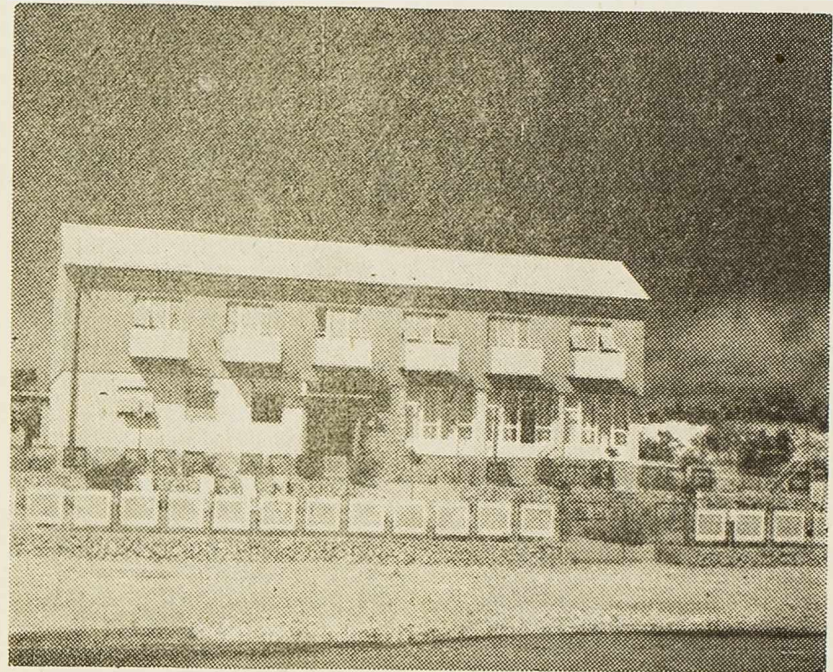
Otvaranjem prvog odmarališta hotela »Esplanade« ovog ljeta, Pirovac je otpočeo svoju službenu turističku karijeru.

Pirovačka plaža nije više pušta. Sada je krasi lagana i impozantna građevina odmarališta sa terasom, baštom i svim pomoćnim uređajima.

O ovome bi trebalo reći par riječi. Odmaralište je zatvorenog tipa i ima četrdeset ležaja, koji su sasvim dovoljni da zadovolje potrebe osoblja. Unutrašnjost zaista predstavlja iznenađenje. Sve je napravljeno do kraja solidno i sa dosta ukusa. Blagovononica podsjeća na hotelsku restauraciju, iz koje se pruža pogled na more i čitavu plažu.

Sobe nisu velike, ali su zračne a namještaj je u njima dobro standarda, makar ponekad i bez materijalne koristi.

Sanitarni uređaji su besprijekorni. Hrana je kvalitetna i u troškovi nisu mali, ne mogu ukusna.

Pirovac: Odmaralište »Esplanade«

Stradala od groma

U četvrtak poslije podne iznad primostenskih sela vladalo je veliko nevrijeme popraćeno pljuskovima i grmljavinom, u kome je izgubila život 21 - godišnja djevojka Ružica Grujin. Jedna munja u Južnom Primostenu udarila je u kuću Grujin M. — razbila vijenac, prozore na spratu i prizemlju, dvo-rišna vrata, i u konobi oštetila

punu bačvu vina od 20 hl.

Dok su mještani pružali prvu pomoć nesrećenju, naišla su kola DOZ-a, koja su je odvezla k liječniku u Primošten. Zbog zadobivenih opekotina, i vjerovatno zbog dugog ležanja bez ičije pomoći, djevojka je izdahla pri samoj intervenciji liječnika.

Susjedi su odmah priskočili u pomoć obitelji koja je pretrpjela i veću materijalnu štetu.

Uskoro, međutim, Pirovac će dobiti još jedno odmaralište sličnog tipa, pa ako se neke usluge poboljšaju, bit će to snažan stimulan za turistički prosperitet ovog mjesta, kroz koje će prolaziti i velika turistička cesta. Tada, nakon nekoliko godina, možemo biti uvjereni, da ćemo i Pirovac vidjeti sasvim drukčiji nego što smo ga gledali dosad.

Ljudima, koji na tome rade treba poželjeti uspjeh.

J. Čelar

MORSKI PAS U LUCI

Prošlog tjedna posada broda »Pulac«, koji se nalazio uz obalu »Šipada«, primijetila je morskog psa, dužine oko 4 metra. Budući da se morski pas rijetko kad pojavi u šibenskoj luci, to se pretpostavlja da je u kanal ušao nakon dolaska jednog od preko-oceanskih brodova. O tome je obavještena Lučka kapetanija, koja je upozorila kupaca na Jadriji i Martinskoj da se mnogo ne udaljuju od obale.

UMALO DA NIJE DOŠLO DO NESREĆE

Pod utjecajem olujnog nevremena prošle subote, u osnovnoj školi Primošten, došlo je do rušenja pregradnog zida učionice na prvom katu.

Srećom, da je učionica bila prazna, jer bi neminovno došlo do nesreće.

Iako je školska godina završila, zgradu su koristili ferijalci, koji pukim slučajem nisu bili prisutni te noći. (MM)

Kistanje

kultura - prosvjeta - kultura - prosvjeta - kultura

Na kraju nastavne godine 1959/1960.

Iz Narodnog kazališta Šibenik

JOŠ JEDNA GODINA UOČI PREMIJERE 'ROMANOVA I JULIJE' USPJEŠNOG DJELOVANJA

Onaj koji slučajno zaviri u kancelariju Radničkog sveučilišta, ustvari jedinu viastitu prostoriju kojom ono raspolaže, teško će moći zamisliti da se odatle upravlja jednom vrlo široko razgranatom mrežom, kojom su obuhvaćene najraznovrsnije forme kulturno - prosvjetnog rada, kroz koje je u nastavnoj godini 1959/60. prošlo gotovo 15 hiljada građana Šibenika. Teško će moći zamisliti da je to ustanova, koja je za svoju svestranu aktivnost angažirala gotovo stotinu predavača i raznih saradnika, prosvjetnih radnika, ekonomista, pravnika, liječnika i ostalih stručnjaka, te da je to svakako daleko najmasovnija škola u gradu. Ako je netko zašao u bilo koju školsku zgradu u gradu, osim u Gimnaziju, popodne ili navečer, mogao je naići na polaznike nekog tečaja, seminara ili neke druge aktivnosti koju je organiziralo Radničko sveučilište. Ono se zaista zahvaljujući u prvom redu razumijevanju i pomoći vlasti, zatim društvenih i privrednih organizacija i ustanova, razvija i širi i postaje u pravom smislu riječi centar svestranog obrazovanja naših radnih ljudi. Steta je jedino što još uvijek postoji priličan broj ljudi, koji svojoj ličnoj naobrazbi i izgradnji ne posvećuju dovoljno pažnje, tako da se mogućnosti, koje Radničko sveučilište pruža radnim ljudima za njihovo opće, ekonomsko - političko i stručno obrazovanje ne koriste u punoj mjeri, te to sprečava postizavanje još impozantnijih rezultata.

Pogled bačen na rezultate postignute u nastavnoj 1959/60. godini kroz četiri obrazovna centra Radničkog sveučilišta (opće, ekonomsko - političko, stručno i zdravstveno obrazovanje) uvjerit će nas o zaista svestranoj i plodnoj aktivnosti. Tu su u prvom redu tečajevi u kojima se radnici pripremaju za polaganje ispita za zvanje kvalificiranih i visokokvalificiranih radnika. Od 150 radnika, upisanih u ove tečajeve u rujnu prošle godine, 98 ih je u ožujku polagalo ispit iz općeg dijela i nastavilo sa pohađanjem stručnog dijela, kojega će završiti najesen, dok je u ožujku 100 novih počelo sa pohađanjem općeg dijela. Radili su tečajevi za metalsku, elektro građevinarsku, drvoprerađivačku, vozače motornih vozila, transportnu i trgovačku struku. U okviru Centra za stručno obrazovanje radio je i jedan seminar za usavršavanje u struci u tvornici »Jadranka«, koji je pohađalo 7 radnika i 4 tečaja za daktilografiju, kojeg je završio ispit položio s uspjehom 51 polaznik, pretežno nezaposlena lica.

Na području općeg obrazovanja novost u ovoj godini su bili pripremni tečajevi za upis na fakultete i visoke škole, koje su pohađali oni koji su, nemajući završenu srednju školu, htjeli da studiraju. Bila su formirana 3 ovakova tečaja i to za pravni,

ekonomski i tehnički fakultet i visoku školu za pogonske inženjere. Od 53 upisana, tečajeve je do kraja pohađalo 26. I u ovoj godini su radili tečajevi za strane jezike: engleski, talijanski, francuski i njemački jezik. Zbog prevelikog osipanja do kojeg je došlo u ovim tečajevima, bilo je objektivnih razloga, broj onih koji su tečajeve završili mnogo je manji od onih koji su ih započeli. Od 163 upisanih u 7 tečajeva do kraja ih je pohađalo svega 73.

U ožujku je počela s radom Javna tribina »Srijedom u sedam«, koja je osnovana s ciljem, da preko političkih, ekonomskih kulturnih i ostalih predavanja, namijenjenih prvenstveno radnim ljudima, iste upozna s aktuelnim društvenim i političkim zbivanjima u svijetu i kod nas. Do kraja nastavne godine bilo je održano 10 predavanja pred 720 slušalaca. Od seminara za estetsko obrazovanje jedino je seminar za likovnu umjetnost završio i to sa 19 polaznika, dok seminari za književnost, zbog nedolaska upisanih nije niti započeo s radom, a za muziku je bio prekinut zbog prevelikog osipanja. S ovim u vezi spomenut ćemo i organizaciju kazališnih i kinopredstava, za koje su se u laznicama po znatno sniženim cijenama prodavale isključivo preko sindikalnih podružnica poduzeća. Na taj način se dovodila u kazalište i kino nova publika, koju su sačinjavali pretežno radnici. Tri kazališne predstave gledalo je 1087 posjetilaca. Kinopredstave su bile organizirane u početku povremeno, a kasnije redovito svake srijede. Ukupno je održano 19 predstava sa 7196 posjetilaca.

Na polju ekonomsko - političkog obrazovanja istaknut ćemo na prvom mjestu Jednogodišnju školu za ekonomsko obrazovanje radnika, kojoj je ovo bila druga godina rada. Školu je započelo pohađati 30 polaznika iz raznih poduzeća, a završni ispit položio je 21 polaznik. Seminari za ekonomsko obrazovanje su u ovoj godini imali pečat proslave desetogodišnjice radničkog samoupravljanja i izbora za nove radničke savjete, te su bili organizirani prvenstveno za članove organa radničkog samoupravljanja i perspektivni kadar u poduzećima. Organizirano je 10 ovakvih seminara za 13 privrednih organizacija, a završilo ih je 164 polaznika. Pored toga, a također u vezi s navedenom proslavom, u svim srednjim školama i nekim privrednim organizacijama održana su predavanja sa temom »Razvoj radničkog samoupravljanja«, koja je slušalo oko 4200 učenika i radnika. Dalje je za učenike srednjih škola, koji su se spremali na odlazak za praktičan rad u privredne organizacije, održan četverodnevni seminar, na kojem su se upoznali s ekonomikom poduzeća, procesom proizvodnje

i organima radničkog samoupravljanja.

U okviru političkog obrazovanja u protekloj nastavnoj godini nastavilo se sa ciklusom predavanja u vezi s proslavom 40-godišnjice KPJ, SKOJ-a i Sindikata. U svim sindikalnim podružnicama održano je 5 tema pred ukupno oko 6.000 slušalaca. Osim toga, pri kraju nastavne godine formirana je politička tribina za privredne, organizacijske. Dosad je održano jedno predavanje u 20 sindikalnih podružnica pred oko 3000 slušalaca.

Ove godine osnovan je i Centar za zdravstveno obrazovanje radnika u okviru kojeg su organizirani tečajevi higijenskog minimuma za radnike, koji rade sa živim namirnicama. Organizirana su dva takva seminara i to u poduzeću »Krk« i u privrednoj zadrugi Primošten, koja je završio 51 polaznik. Još je održan i petodnevni seminar za poslovođe prodavaonica živeim namirnicama o zdravstvenim propisima, koji reguliraju proizvodnju i promet namirnica sa 300 polaznika.

Školstvo na općini Stankovci

Nedostaje prostora i stručnog kadra

Reforma školstva postavila je i pred učenike i pred nastavnici kadar stankovačke općine nove zahtjeve, ali još u mnogim školama, a nastavi nije postignut osobit napredak. Razlozi su različiti. Neke škole nemaju dovoljno kvalitetni nastavni kadar, a neke nemaju ni najosnovnija učila potrebna za suvremenu nastavu, iako bi zadruga u tim selima mogle odvojiti stanovišta novčana sredstva i za takve potrebe. Ni školskog prostora nema dovoljno, pa zbog stalnog porasta obveznika pojedina odjeljenja imaju 30 - 40 učenika, a pod takvim uvjetima nastava se ne može normalno odvijati. U Stankovcima je potrebno podići što prije novu školsku zgradu jer je to jedina Centralna osnovna škola u općini kojoj gravitira 1200 učenika, dok bi u mnogim selima trebalo izgraditi i stanove za učitelje i nastavnike, a općina nema dovoljno sredstava.

Iako su slobodne aktivnosti učenika obavezni i sastavni dio novog programa, ni jedna od 7 škola u stankovačkoj općini nema ni učeničku radionicu, ni

zadrugu, ni školski vrt, gdje bi učenici mogli razvijati svoje sposobnosti.

Ni fiskulturni život učenika nije razvijen onako kako bi trebao, ne samo po nastavnom programu, već i zbog potreba mladih ljudi, jer nema ni dovoljno površine ni dovoljno rekvizita.

U vanškolskom radu također ima niz teškoća. Od biblioteka, koje su poslije oslobođenja imala većina sela stankovačke općine, danas nema ni jedno. Zar te knjige, koje leže pod debelom naslagom prašine ne bi uprave škole mogle prikupiti i ponovno otvoriti biblioteke, koje ne bi služile samo učenicima nego i ostalim građanima?

Kulturno - umjetničko društvo u Stankovcima i drugim selima na području općine rade sezonski i nesistematski. Mnogi Stankovčani provode slobodno vrijeme uz karte po zauglavljenim gostionicama, iako se ne može reći, da nemaju smisla za društveni život. Potrebno je samo naći načina da ih se privuče i zainteresira.

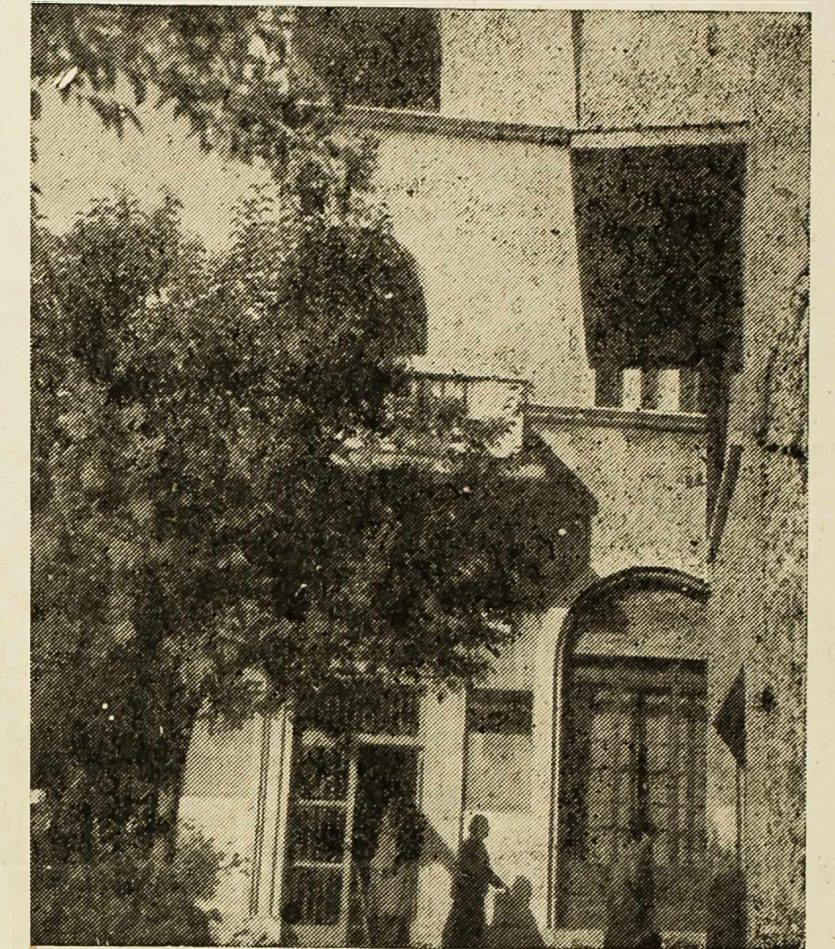
Mile Orlović

moje oči — od nikog neopazene — mogle dobro pratiti zbivanja na pozornici.

Malen »trg« na pozornici dijelio je zgradu američke ambasade — koja se nalazila s lijeve strane — od ambasade Sovjetskog saveza — s desne strane. Jedna mlada djevojka (kći jednog ambasadora) i jedan mladić (sin drugog ambasadora) zaboravili su na položaj i funkcije svojih otaca, kao i na politiku koju oni zastupaju i . . . Ne, zaista vam ne mogu ovako ukrajno ispričati što se sve zbililo . . . jer, vjerujte mi, zaplet nije ni najmanje jednostavan. I još nešto, sve kad

bih i htio, ne bih vam mogao sve ispričati, jer na probi nisam ostao do kraja. Naime, zbivanja na pozornici bila su tako komična, da se nisam mogao suzdržati, već sam se smijao, ispočetka tiho, nečujno, a onda, sve jače i jače.

Sznao sam također da komediju režira Aleksandar Ognjanović, koji je isto djelo s velikim uspjehom postavio u beogradskom Savremenom pozorištu, da ljupki mladi par igraju novoangajzirani Jelica i Đorđe Jovanović, i da je premijera ove komedije zakazana za 11. o. mj. na ljetnoj pozornici. (ics)

Šibenik

Film

Što ćemo gledati u kolovozu?

Svega desetak filmova će Šibenčani imati prilike da gledaju u augustu u svojim kinima. Od njih su tri američke produkcije i to »Potamnjeli anđeli«, film o zračnim artistima s Rockom Hudsonom u glavnoj ulozi, zatim »Gradić Peyton« po istoimenom popularnom romanu Grace Metelious s Lanom Turner, Arturoom Kenedyjem, Dianom Varsi i Terry Moore i western »Posljednji lov«, u kojem ćemo se poslije dugo vremena ponovo susresti s Stewartom Grangerom, a igraju još i Robert Taylor, Loyd Nolan i Debra Paget.

Na programu su dalje dva engleska filma: »Doktor bez posla«,

koji je snimljen prema poznatom duhovitom romanu Richarda Gordona, a u kojem naslovnu ulogu tumači Dirk Bogarde i »Ureži njeno ime s ponosom«, špijunski film iz prošlog rata. Od francuskih filmova prikazivat će se kriminalni film »Prestup u bjegstvu«, u kojem igraju Antonello Lualdi, Folco Lulli i Franco Interlengli i revljski film »Tabarin«, s Silvijom Lopez i Sonjom Ziemann. Još ćemo gledati japanski film »Zrtvane djevojke«, u kojem je prikazana poslijeratna prostitucija u Japanu, zatim zapadnonjemačku dramu »Troje iz varijetea« i talijansku komediju »Posljednja kočija«, u kojem igraju Anna Magnani i Aldo Fabrizzi.

Jubilej razreda boraca

Možda sama činjenica da jedan razred Učiteljske škole slavi 20-godišnjicu svoje mature i nije toliko značajna, da bi o tome trebalo pisati, jer svake godine više razreda raznih škola slave različite godišnjice, pa se o tome i pak uvijek ne piše. Ali, u ovom slučaju radi se o razredu, koji je kao možda rijetko koji razred, bio jedan kolektiv naprednih omladinaca, koji su se formirali u vrijeme, kad se Partija konsolidirala i organizirala pod Titovim rukovodstvom, iz kojeg je znatan broj direktno sudjelovao u tome i formirao i organizirao napredne grupe učenika ne samo u Učiteljskoj školi, nego i u Gimnaziji. To je razred Mate Bujasa, Vinka Maglice, Gojka Žuvića i ostalih drugova, koji su već kao 17-godišnji omladinci prihvatili marksizam i svoje živote stavili na raspolaganje Partiji, provodeći dosljedno sve njezine direktive i izvršavajući sve zadatke, koji su se pred njih postavljali, počevši od rasturanja napredne štampe, pa do aktiv-

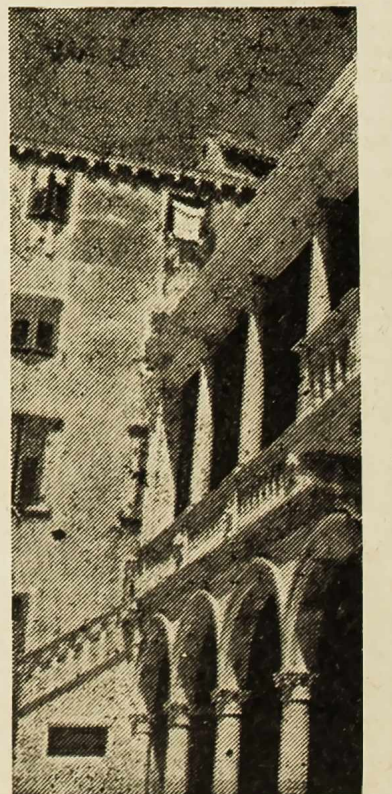
nog sudjelovanja u svim manifestacijama, koje je Partija organizirala.

Dobivajući za svoju djelatnost direktive od studenata i radnika komunisti, s kojima su bili povezani, oni su — da spomenemo samo nešto iz njihove revolucionarne aktivnosti — sudjelovali u formiranju partijskih organizacija u gradu, održavali analfabetske tečajeve za seosku omladinu, u naprednim sindikatima učili esperanto i radili na kulturno-prosvjetnom izdizanju radnika. Učenici iz ovog razreda učestvovali su u sastavljanju odgovora na pismo Živka Topalovića, kojim je ovaj tražio pomoć Fincima u ratu protiv SSSR, s ostalim građanima Šibenika demonstrirali su protiv održavanja Ljotićevog fašističkog zbora i sudradan prisustvovali ispraćaju posmrtnih ostataka omladinca Belamarića, koji je pao od žandar-skih metaka. Vrijedan je spomena i štrajk gotovo čitavog razreda na dan sprovoda četvorice

primoštenjskih seljaka ubijenih od žandara.

Unutar škole prorađivali su Historiju SKP (b), širili naprednu štampu i radili neprekidno na obuhvaćanju novih omladinaca u sokojevsku organizaciju, upoznajući učenike s prosvjetnim političkim položajem prosvjetnih radnika u staroj Jugoslaviji. Interesantno je spomenuti, da je većina nastavnika, iako drukčije političke orijentacije, neobičajno cijenila ovaj razred, koji je zaista imponirao svojom složnošću, zrelošću, smislom za drugarstvo, natprosječnim sposobnostima i naročito vrlo velikoj pažnji, koju je posvećivao vlastitoj izgradnji i naobrazbi, prelazeći u tome daleko okvire školskog programa. Možda zahvaljujući tome, usprkos svakom poznatoj njihovoj političkoj pripadnosti, od strane škole nisu doživljavali težih represalija, osim jedamput, kad su trojica učenika skinula državni grb sa školske zgrade i zato bila isključena iz škole za godinu dana. Svoje antireligiozne osjećaje manifestirali su složnim istupom protiv fanatičnog katehete, izražavajući otvoreno svoje neslaganje s njegovim dogmama, bojkotujući njegova predavanja i ostavljajući njegova pitanja bez odgovora.

Visoka svijest učenika ovog razreda došla je do punog izražaja za vrijeme fašističke okupacije. Nastavljajući svojim radom u službi naroda, gotovo čitav razred sudjeluje u Narodnooslobodilačkoj borbi. Među prvim žrtvama fašističkog terora pada Mate Bujasa, uzor omladinac, neustrašivi borac i nezaboravni drug, pada kao žrtva odmazda povodom ubistva konfidenta Skotona. Istom prilikom je Jugoslav Bulat osuđen na robiju. Fašisti hapse i Gojka Žuvića, koji bježi iz logora na Molatu, da bi poslije toga umro od tifusa u partizanima. Prilikom provala sokojevske organizacije u Docu aprila 1942., fašisti hvataju Darju Manojlović i nakon zvjerskog mučenja osuđuju je na smrt, preinačivši tu kaznu na doživotnu robiju, poslije negoli je odbila da traži pomilovanje. Heroj razreda je i Vinko Maglica, prvoborac, koji junački gine u borbama za oslobođenje Trsta kao komesar X. brigade XIX. divizije, jednako velik i kao čovjek i kao borac. Drugovi će se uvijek sjećati i Mome Macure, punog humora i pjesme, kojega četnici ubijaju nakon divljačkog mučenja. Tu su još prvoborac Mileva Kunjašić, zatim Rade Marušić, Ante Despot,

— b —

gradske vijesti

Završeni tečajevi

Tečajeve za sticanje srednje stručne sprema pohađalo je u prošloj godini preko 80 polaznika, većinom radnika iz proizvodnje, te mali broj službenika i pripadnika Jugoslavenske narodne armije.

Već je i ranije bilo sličnih tečajeva, međutim, nisu s uspjehom završeni, jer su se kandidati, prestrašeni zaista velikim programom povlačili prije njegova svršetka.

Svakako je potrebno napomenuti da su ovogodišnji tečaj pohađali pretežno ljudi iz proizvodnje, koji su čitavo svoje slobodno vrijeme žrtvovali pohađajući nastavu. Prosto se treba diviti pojedincima koji su iz Vrpolja, Bilica i drugih mjesta svakodnevno dolazili na predavanja, kasno se navečer vraćali kući i opet se ujutro nalazili na svom radnom mjestu.

Nije na odmet spomenuti da polaznici tečaja nisu od školskih vlasti tražili ništa osim pogodnih prostorija za rad, i da su sami otkidali od svojih plaća da bi mogli podmiriti troškove nastave. Što je još pozitivnije oni su i nadalje spremni to raditi, žrtvovati se da bi stekli obrazovanje koje će koristiti njima lično, a da će od toga i zajed-

nica imati ne malu korist suviše je i govoriti.

Bilo bi potrebno da ovim zaista vrijednim i požrtvovnim ljudima pomognu i poduzeća u kojima rade. Možda bi se to moglo i najbolje učiniti, ako bi im se skratilo radno vrijeme za jedan do dva sata dnevno. Jer, sigurno je da će znanjem koje će steći, i koje su već stekli pohađajući nastavu pridonositi, svako prema svojim mogućnostima, i na svom radnom mjestu.

Iduće školske godine javit će se novi kandidati, pa će trebati otvoriti novi V. razred, a tada će bivše prostorije, koje su se

nalazile u I. osnovnoj školi, biti nedovoljne za normalno odvijanje nastave. Zato se očekuje da će narodne vlasti i prosvjetni faktori uvidjeti potrebu i pronaći neke prostorije da se ne bi, kao prošlih godina selilo iz škole u školu i tako gubilo dragocjeno vrijeme. Značaj ovih tečajeva naročito je velik kada se imaju na umu principi naše reformirane škole, kada je i onima koji nemaju potpunu stručnu spremu moguć upis na fakultete. A mnogi od polaznika pokazali su toliko volje, upornosti i znanja da će sigurno jednog dana držati indeks u rukama.

Akcije na dobrovoljnom davanju krvi

Svatko od nas može se naći u situaciji da mu je neophodno potrebno primiti krv. Od toga može zavisiti i naš život. Međutim, dosadašnje akcije na području našeg kotara, usmjerene u cilju da se sakupi što više krvi, nisu donijele nekih vidljivih rezultata. A to pomalo može i da nas zabrinjava. Jer hoćemo — ne čemo, to je dokaz i izvjesne nezrelosti.

Imajući to u vidu ovih dana održan je sastanak s tajnicima općinskih odbora Crvenog križa. Ovom sastanku prisustvovali su i predstavnici društvenih i političkih organizacija.

Na sastanku se raspravljalo o pronalazaču najsvrsishodnijih mjera i puteva, kako da se ispunji preuzeta obaveza od 500 flaša krvne plazme. U tom cilju izabran je koordinacioni odbor za dobrovoljno davanje krvi. Njegov glavni zadatak bit će organiziranje pravilne i intenzivne propagande kako bi se polučili bolji rezultati. Zaključeno je da članovi ovog odbora krenu na teren i da tamo među mogućim davaocima krvi, objasne značaj ove vrijedne i humane akcije. U toku dogovora prihvatilo se mišljenje da bi bilo najbolje kada bi tamo, na selu, u tvornicama, na radilištima, govorili upravo oni koji su već dosad nebrojeno puta dali svoju krv. To tim više što ima onih koji misle da je davanje krvi veoma štetno za organizam. A to nije tako. Jer, posebna ekipa prije nego što se priđe davanju krvi sve prijavljene pregleda

i tek se onima, koji se nadu potpuno zdravi, uzimlje krv.

Naravno, da se u ostvarenju ove akcije očekuje velika pomoć od svih društvenih organizacija, u prvom redu Socijalističkog saveza, Saveza sindikata i Saveza boraca. Jer, dobrovoljno davanje krvi humani je akt svakog zdravog građanina naše domovine. Davanjem krvi mi osiguravamo sami sebe, svoju djecu, svoje najbliže, a time ujedno jačamo obrambenu snagu naše Armije u slučaju eventualnog ratnog sukoba.

Giuseppe Spampinato na prijemu kod predsjednika Općine

Predsjednik NO šibenske općine Petar Rončević priredio je krajem prošlog tjedna prijem u čast Giuseppa Spampinato, jednog od političkih rukovodilaca I. dobrovoljačke partizanske brigade »Garibaldi«, koji je na poziv Saveza boraca NRO-a Jugoslavije boravio nekoliko dana u našoj zemlji. Prijemu su također prisustvovali i predstavnici Kotarskog i Općinskog odbora Saveza boraca Šibenik.

Srednjoškolska omladinska brigada otputovala na Autoput

U nedjelju 31. srpnja svečano ispraćena od brojne omladine Šibenska srednjoškolska omladinska radna brigada »Miro Višić« otputovala je na Autoput, gdje će se mjesec dana nalaziti na gradnji ovog značajnog objekta. U sastavu brigade nalazi se 120 srednjoškolaca sa područja kotara Šibenik. Za komandanta brigade imenovan je Duško Baković. To je ujedno treća omladinska brigada, koja će ove godine sudjelovati na radovima u izgradnji Autoputa. Ova brigada zadržat će se na dionici Autoputa, koji se gradi na teritoriju NR Srbije.

Nova istraživanja u Danilu

Kako smo obaviješteni, komcem kolovoza ili početkom rujna nastavit će se arheološka istraživanja u Danilu. Istraživanja će vršiti Institut za arheologiju Zagrebačkog sveučilišta pod vodstvom poznatog stručnjaka prof. dr. Duje Rončevića. Danilo je jedno od najvažnijih arheoloških nalazišta na području Dalmacije i ostaci, do danas ondje pronađeni, pružili su priliku stručnjacima, da pobliže upoznaju i rekonstruiraju život i običaje iz davnih vremena I-lira. Tu veoma korisnu akciju potpomogla će i Narodni odbor kotara Šibenik.

Riječ je o rajčicama . . .

Kako je prošlo kandidiranje, izbor, odnosno neizbor, »ljepotice Šibenika«, znamo uglavnom sve, bilo da smo sami prisustvovali tom »svečanom činu«, bilo da smo o tome pročitati napis u prošlom broju »Šibenskog lista«. Kad smo već spomenuli taj napis, zadržat ćemo se malo na njemu. Da čovjek može gledati na takav izbor i drugačijim očima nego što su one autora članka, ne trebamo posebno govoriti. U krajnjoj liniji nije baš ni toliko važno kako četko gledati na takav izbor. Namjera nam je da govorimo o jednoj drugoj stvari. U spomenutom napisu govorio se o tom, kako bi se poneka šibenska »šiparica« eventualno bila odlučila na »kandidaturu« za »miss«, ali im je kočnica u tome bilo javno mnijenje kojem su na čelu bili studenti. Da bi se prisustvo ovih posljednjih u Šibeniku za vrijeme ljetnih praznika što bolje osjetilo, oni su se pravovremeno pripremili da — prema obavještenju autora članka

— »eventualnu miss dočekaju rajčicama«.

Reći ćemo samo jedno: netko može biti »pro«, a netko »contra« izbora ljepotice. No, postaviti ćemo jedno pitanje: — Što su trebali učiniti oni, koji su bili »contra« izbora? Pripremiti rajčice? Ne, nikako! Pogotovo kad su u pitanju studenti. Ako su željeli nešto učiniti, onda su svakako trebali ishoditi poništenje dozvole za održavanje priredbe takve vrste. Tada, sasvim sigurno, priređivači ne bi bili u mogućnosti da sa sobom odnesu čisti prihod od 165.000 dinara, za kojim autor članka pjeva žalopojku.

I još nešto u vezi s tim novcima: ako je javno mnijenje, t. j. go Šibeničana bilo protiv izbora, tko je onda napunio gledalište, odnosno blagajnu priređivača?

Rajčice, svakako nisu rječnik javnog mnijenja, a gotovo ne bi smjeli biti rječnik intelektualaca.

Jan Janković

KADROVSKA KOMISIJA TVORNICE LAKIH METALA »BORIS KIDRIČ« ŠIBENIK, NA TEMELJU ČLANA 7 I 27 OSNOVNOG ZAKONA O STIPENDIJAMA RASPISUJE

NATJEČAJ

ZA DODJELU STIPENDIJA NA SLIJEDEĆIM FAKULTETIMA I ŠKOLAMA,

1. Više stipendija za Metalurški fakultet,
2. Više stipendija za Ekonomski fakultet,
3. Jednu stipendiju za Filozofski fakultet (Grupa psihologije),
4. Više stipendija za Srednju metaluršku školu,
5. Više stipendija za Metalurško-tehnološku školu Šibenik,
6. Više stipendija za Srednju ekonomsku školu,
7. Više stipendija za Srednju tehničku školu (Odjel kemije),
8. Jednu stipendiju za Srednju tehničku školu (Elektroodjel jake struje).

Visina stipendija odredit će se prema propisima Narodne općinske uprave (»Službeni list FNRJ« broj 22/58.) i interne Odluke Upravnog odbora tvornice.

Kod dodjeljivanja stipendije imaju prednost djeca palih boraca — žrtava fašističkog terora, djeca radnika tvornice, radnici tvornice, lica, koja se već nalaze u višim godinama studija, odnosno školovanja i kandidati sa područja Kotara Šibenik.

Kandidati trebaju uz molbu priložiti: prijepis školske svjedodžbe-diplome ili potvrdu o završnom semestru-rzredu, potvrdu o dječjem dodatku, liječničku svjedodžbu, potvrdu o imovnom stanju roditelja, izvod iz matične knjige i rođenih i karakteristiku od Omladinsko-studentske organizacije.

Molbu sa priloženim dokumentima treba dostaviti na adresu: Kadrovska komisija TLM »Boris Kidrič« Šibenik. Rok natječaja do 20. VIII. 1960.

Na osnovu člana 29., 43. i 44. Zakona o financiranju stambene izgradnje (»Službeni list FNRJ« broj 47/59.) Upravni odbor općinskog fonda za stambenu izgradnju — Knin raspisuje

NATJEČAJ

ZA DAVANJE ZAJMOVA IZ SREDSTAVA FONDA ZA IZGRADNJU, DOVRŠENJE ILI DOGRADNJU, ODNOSNO VELIKE POPRAVKE STAMBENIH ZGRADA I STANOVA:

1. Općinski fond za stambenu izgradnju davat će po ovom natječaju iz sredstva Fonda zajmove za:
 - a) izgradnju odnosno dovršenje novih stambenih zgrada društvenog vlasništva u iznosu od Din 7.300.000.—
 - b) izgradnju odnosno dovršenje stambenih zgrada osoba u radnom odnosu u iznosu od Din 3.240.000.—
2. Na ovom natječaju mogu sudjelovati društvene pravne osobe i osobe u radnom odnosu.
3. S osobama u radnom odnosu izjednačeni su uživaoci osobnih i porodičnih mirovina, invalidi rada, koji uživaju prava invalidskog osiguranja i osobe, koje uživaju prava prema propisima o ratnim i mironodopskim invalidima i prema propisima o učesnicima Narodnooslobodilačkog rata.
4. Zajmovi po ovom natječaju daju se pod uvjetom, da se traženim zajmom i vlastitim sredstvima korisnika zajma potpuno osigurava izgradnja, nadogradnja odnosno popravak objekta, za koji se traži zajam.
5. Zajmovi će se davati pod uvjetom da zajmotražilac osigura minimalno vlastito učešće od 25%.
6. Za velike popravke postojećih stambenih zgrada najmanje vlastito učešće iznosi 10% od vrijednosti namjeravnih popravaka.
7. Minimalna kamatna stopa za zajmove, koji će se davati po ovom natječaju, iznosi 1,5% godišnje, a maksimalni rok zajma iznosi 30 godina.
8. Učesnici u natječaju dužni su u prijavi označiti, koliki iznos zajma traže.
9. Učesnici u natječaju dužni su molbi priložiti garantno pismo banke u iznosu od 2% (dva promila) vrijednost traženog zajma — kao garantni iznos.
10. Zgrada izrađena ili popravljena sredstvima Fonda mora biti osigurana na realnu vrijednost kod DOZ-a, a polica o osiguranju vinklirana u korist Fonda.
11. Za zgrade, koje nisu u društvenom vlasništvu, osiguranje zajma povodi se upisom hipoteke na dotičnoj zgradi u korist Fonda.
12. Dobiveni zajam ne može se koristiti u drugu svrhu, osim u svrhu za koju je odobren.
13. Korisnik zajma ne može bez posebne pismene suglasnosti Fonda dobiti zajam prenosi na druge pravne i fizičke osobe.
14. Zgrada, odnosno stan izgrađen sredstvima Fonda ne može se otuđivati bez pismene suglasnosti Fonda. U protivnom slučaju korisnik zajma mora odjednom povratiti čitav zajam.
15. Ako investitor gradi za sebe stan veći od dvosobnog, kredit se može odobriti samo za onaj broj ležaja, koji odgovara njegovim stvarnim potrebama prema broju članova uže porodice, koji s njime žive u zajedničkom kućanstvu.
16. Prvenstvo kod dobivanja zajma imaju zajmotražitelji koji:
 - a) grade odnosno nadograđuju stanove veličine i opreme, čija je cijena po jednom ležaju manja;
 - b) ulažu u gradnju zgrade, odnosno stanova, više vlastitih sredstava;
 - c) nude kraći rok otplate zajma;
 - d) nude veću kamatnu stopu.
17. Zajmotražitelji su dužni uz prijavu za natječaj priložiti ovu dokumentaciju:
 - a) nacrt s troškovnikom i građevinskom dozvolom;
 - b) dokaz o vlasništvu sredstava;
 - c) Odobreni investicioni program za objekt za koji je propisan;
 - d) rješenje o registraciji zadruge, odnosno privredne organizacije;
 - e) osoba u radnom odnosu potvrdu o visini mjesečnih primanja i o zabranama na plaću.
18. Zahtjev za zajam podnosi se Općinskom Fondu za stambenu izgradnju na započetoj otmoti (koverti), na kojem mora biti označeno: natječaj za zajam.
19. Zahtjev za zajam po ovom natječaju mogu se podnijeti najkasnije do 20. VIII. 1960. godine. Potrebna dokumentacija mora se uredno predati kod sekretara Fonda također do 20. VIII. 1960. godine.
20. Rezultati natječaja objavljuju se putem oglasne ploče Fonda i dostavom rješenja svakom učesniku u natječaju.

OPĆINSKI FOND ZA STAMBENU IZGRADNJU - KNIN

MATIČNI URED

RODNI

Hedi, kći Veljka i Ankice Čenić; Jasenka, kći Vladimira i Zorke Barić; Milena, kći Marka i Darinke Tucak; Svemir, sin Duje i Ike Vušković; Zdenka, kći Antuna i Stanislava Ratković; Ivica, sin Tome i Zdravke Crnica; Željko, sin Anđelke i Vinke Jurin; Davor, sin Rajka i Stanojke Korolija; Zdravko, sin Josipa i Slavke Ivanda; Mirjana, kći Stjepana i Marije Franković; Milan, sin Tode i Darinke Klisarić; Dragica, kći Paška i Rajke Ukas; Senka, kći Marinka i Marije Smolić; Karmen, kći Gojka i Nataše Sarić; Diana, kći Ante i Jele Šimundža; Vinko, sin Ante i Cvite Papak; Joško, sin Vilima i Kate Palinić; Marija, kći Srećka i Nede Perković; Dragan, sin Tona i Estere Jerebar; Joško, sin Marka i Marije Mamić; Ivica, sin Ante i Darinke Zenić; Željko, sin Pave i Kate Milović; Kovičija, kći Ante i Leonide Škorić; Marijana, kći Nike i Zdenke Ležaja; Tihomir, sin Križana i Nede Radović; Irena, kći Josipa i Rajke Aras.

VJENČANI

Petrina Milan, radnik — Rončević Antula, domaćica; Šperanja Berislav, veterinarski tehničar — Junaković Paulina, banarski službenik; Zivković Marko, kovinotokar — Supe Jelica, službenik; Stanić Borislav, kapetan trg. mornarice — Radović Milena, domaćica; Klisović Paško, radnik — Spahija Nevenka, radnica; Tošić Marijan, student filozofije — Nikolić Kita, student filozofije; Jović Velimir, oficir trg. mornarice — Kedžo Zarka, apsolvant VPS.

UMRLI

Perković Marija Srećka, stara dana; Alić Mara rod. Mrvica, stara 71 god.; Slavica Duma rod. Mikulandra, stara 81 god.; Juras ve pok. Luke, star 76 god.; Ergović Vicko pok. Roka, star 58 od. i Fulgosi Ana pok. Ante, stara 71 god.

ZAHVALA

Povodom smrti našeg dragog supruga, oca i djeda

VICKA ERCEGOVIĆ pok. Roka

uboku zahvalnost izražavamo ličnicima Opće bolnice u Šibeniku dru. Ofner i dru. Gurdugu i ostalom osoblju na velikom požrtvovanju i ukazanoj brizi i velikom liječenju pokojnika.

Također zahvaljujemo svim medicinskim i znanjima na izraženoj saučesću, poslanim vijestima i sudjelovanju kod ispraćaja smrtnih ostataka nezaboravog pokojnika.

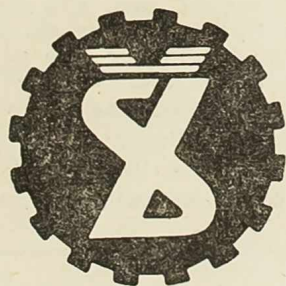
Ožalošćena obitelj i rodbina

MALI OGLASNIK

Zbog preseljenja hitno prodam ukusni sobni namještaj raben mjesec dana. Upitati na adresu: Borisa Kidrića 87/I. Šibenik.

Traži se kućna pomoćnica. Opatiti se: dr. J. Pasini - Šibenik, Borisa Kidrića 3.

Prošlih dana izgubljen je na uljani maršala Tita ženski kišobran braun boje. Molji se pošteno vlasnik da kišobran preda u redakciju lista, gdje će dobiti nagradu.

NE PROPUSTITE DA POSJETITE IV. MEĐUNARODNI SAJAM TEHNIKE SA IZLOŽBOM NUKLEARNE ENERGIJE BEOGRAD 23. VIII. DO 2. IX. 1960.

SAVREMENA TEHNIKA ZA SVE GRANE PRIVREDE I JAVNE SLUŽBE.

ŠTO JE ATOM I KAKO SLUŽI ČOVJEKU.

TEHNIKA U DOMAĆINSTVU I SVAKODNEVNOM ŽIVOTU.

POPUST NA ŽELJEZNICI I BRODOVIMA.

SPORT - SPORT - SPORT

Sportska takmičenja u čast Dana ustanka

Uspjeh „Grafičara“

U čast Dana ustanka u Hrvatskoj, Općinski odbor za radničku sportsku djelatnost organizirao je sportsko takmičenje za radne kolektive Šibenik. U takmičenju je sudjelovalo 16 kolektiva sa preko 300 takmičara u sljedećim sportskim disciplinama: šahu sa 10, gadanju iz zračne puške 8 i malom nogometu 12 ekipa. Takmičenje je održano na kupalištu Jadrija, a posmatralo je veliki broj gledalaca.

Gadanje

Pobjeda Zadranana

U čast Dana ustanka naroda Hrvatske, na streljačkom poligonu, kod Atlagić mosta u Kninu, po oblačnom i kišovitom vremenu, održano je tradicionalno streljačko natjecanje istaknutih strijelaca Dalmacije, Like i Bosne, za prelaznu zastavicu kninske družine »Boško Zunić«. Sudjelovale su ekipe streljačkih društava iz Bosanskog Grahova, Drvara, Gospića, Knina-Šibenika i Zadra.

U gadanju vojničkom puškom iz trostava, najbolje rezultate su postigli članovi streljačke družine iz Zadra, koji su ukupno

Kad se mislilo da će utakmica i tada završiti neodlučno, »Izgradnja« je iz jedne naok neopasne situacije postigla pobjedonosni zgođitak. »Grafičar« je nastupio u ovom sastavu: Grčić, Erak, Korđa (Luštica), Kovačević i Bolanča.

Organizacija takmičenja bila je odlična.

Po pri put u takmičenju su sudjelovali sportisti malog kolektiva »Stampe«, koji su postigli odlične rezultate. U šahu osvojili prvo mjesto, nakon što su pobijedili u finalu dobru ekipu »Jedinstva« JNA s rezultatom od 2,5:1,5. Oni su svojim igrom iznenadili sve posmatrače, kao i organizatora. Za ekipu pobjednika nastupili su: Kovačević, Medić, Bego i Rapačić. Treće mjesto osvojila je »Luka«. Pobjedniku je predana spomen zastavica.

Prvo mjesto u gadanju iz zračne puške osvojili su strijelci »Dane Rončević«, koji su pobijedili TEIF sa pet krugova razlike. Treće mjesto također su osvojili strijelci »Dane Rončević«.

U malom nogometu, za koji je vladao veliki interes, učestvovalo je 12 ekipa, koje su se takmičile po kup sistemu. Nakon vrlo zanimljivih utakmica prvo mjesto osvojila je ekipa TLM »Boris Kidrič«, koja je u odlučujućoj utakmici uspjela da savlada ekipu TEIF s rezultatom 2:1. Utakmica je u regularnom vremenu završila neriješeno i tek u produžetku igračima »Boris Kidrič« je uspjelo da postignu pobjedonosni zgođitak i time prvo mjesto, kao i pehar organizatora. Treće mjesto osvojili su igrači »Izgradnje«, koji su se također bili plasirali u finale, ali nakon odigrane prve utakmice, pretrpivši poraz u igri protiv »Boris Kidriča«, oni su se nesportski ponijeli i organizator je diskvalificirao »Izgradnju«.

Pobjednička ekipa TLM »Boris Kidrič« nastupila je u sastavu: Grubić, Konjevođa, Vikario, Santini i Nimac.

Nakon trodnevnih borbi gledaoci su imali prilike da vide nekoliko vrlo lijepih utakmica, što naročito vrijedi za susret »Boris Kidrič« — »Jedinstvo« JNA, koja se smatra jednom od najboljih tokom cijelog takmičenja, te utakmica »Dane Rončević« i »Jedinstvo«. Igrači »Grafičara«, koji su po prvi put nastupili u sportskim takmičenjima ugodno su iznenadili svojom fer i borbenom igrom. Oni su u prvom kolu pobijedili ekipu Vojne pošte s rezultatom od 1:0, ali su bili handicapirani povredom vratara Miloševskog, koji je branio samo nekoliko minuta. U polufinalnoj utakmici protiv

TURNIR U MALOM NOGOMETU ZA PIONIRE

Nogometni klub »Šibenik« organizira turnir u »malom nogometu« za pionire. Turnir počinje u nedjelju 7. kolovoza. Pravo igranja imaju pioniri do 14. godine. (m)

ZADRUGAR - SLIVNO 9:1

U prijateljskom nogometnom susretu, koji je odigran u Unešću, domaća ekipa »Zadugar« pobijedila je »Slivno« sa 9:1. Kod domaćina su se istakli B. Čular i Bilić, koji je postigao tri zgođitka, dok je kod gostiju bio najbolji vratar, iako je primio mnogo zgođitaka. (PČ)

IN MEMORIAM

Rudolf Balenović

25. srpnja u rudniku uglja Siverić, došlo je do nesreće u kojoj je izgubio život Rudolf Balenović, rudarski tehničar, nogometni igrač i trener domaćeg NK »Rudar«.

Smrću Balenovića nije samo »Rudar« izgubio svog najboljeg člana, već ono znači i veliki gubitak za nogometni sport u Dalmaciji.

Rudolf Balenović je rođen 1929. godine u Zagrebu. Nogometnu karijeru je počeo u juniorskim ekipama »Sparte«, a zatim nastavio u juniorskoj momčadi zagrebačkog »Dinama«, da bi na kraju zaigrao za »Trešnjevku«. Kada je otišao na školovanje u Varaždin, igrao je pune tri godine za tamošnju »Slobodu«. 1952. godine mladi rudarski tehničar Balenović je došao na službu u rudnik mrkog uglja Siverić i — preuzeo brigu o domaćem NK »Rudar«. Za-

hvaljujući njegovom svestranom zalaganju »Rudar« je za kratko vrijeme postao jedan od najboljih nogometnih klubova u Dalmaciji. Balenović je igrao u »Rudaru« i trenirao momčad punih osam godina.

Balenović je bio uzoran sportaš, radnik i društveni aktivista. Zbog pregalačkog rada na radnom mjestu i u društvenim organizacijama više puta je bio u rukovodeće organe društvenih organizacija i sindikalnih foruma, a nedavno je izabran u Centralni odbor sindikata rudara i metalurga Jugoslavije.

Na posljednji oproštaj s Balenovićem došli su gotovo svi građani Siverića i okoline, a sportski kolektivi su se vijencima oprostili od ovog divnog čovjeka — na njegovom posljednjem putu u rodni Zagreb.

Dušan Čolović

Bertold Brecht

NEDOSTOJNA STARICA

Kad je djeda umro mojoj babi je bilo sedamdeset i dvije godine. Djeda je imao malu štamparsku radnju u kojoj je radio sve do smrti. Baba nije imala nikakvu pomoćnicu i sve je sama radila po kući i učala za odrasle i djecu. Bila je to mršava, sitna starica, očiju živih kao u guštera, ali škrt na riječima. Rodila je sedmero djece, ali u životu je ostalo samo petoro.

Četvoro djece je otišlo u Ameriku, a kod kuće je ostao samo najmlađi sin, koji je bio slabog zdravlja. Postao je štampar, oženio se i imao brojnu porodicu. Htjio je da stanuje s majkom, poslije djedine smrti, ali ona ga je odbila, i od djece je primala samo malu povremenu novčanu pomoć. Štampar se dopisivao s braćom i sestrama i obavještavao ih o starici. Posjećivala je sina jednom ili dva put godišnje i pomagala svojoj snahi pri spremanju zimnice, a nedjeljom pozivala svoju unučad na užinu. To je bilo sve.

Jednom je štampar napisao mom ocu da je starica počela da ide u kino. Treba shvatiti da je to, u ono vrijeme, kad sam ja bio mali, zaista bilo čudno, jer prije trideset godina kino nije bilo ono što je danas. Filmovi su uglavnom prikazivali ubistva i zločine iz strasti. U kino su odlazili gimnazijalci i ljubavni parovi. U

ali prevario se. Izgledalo je, da je ona potpuno raskrstila sa starim načinom života i sada, pred smrt, odlučila da živi drukčije.

Drugi njen ispad bio je, kad je naručila velika kola s klapama, i to u običan radni dan, i otišla sama na izlet. U ta kola je mogla da stane cijela velika porodica i ranije su ih uvijek uzimali kad su negdje išli svi zajedno. Baka bi obično ostajala kod kuće, odbijajući jednim prezrivim gestom, da i ona ide s ostalima.

Poslije izleta kolima, jednog dana je otputovala vozom u K. Tamo su se održavale trke i baka je otišla da gleda trke. Samo, u K. nije išla sama. Povala je sa sobom i jednu polu kretenastu djevojku, koja je prala suđe u kafani u kojoj se baka hranila. Od toga dana, »nedonošće« (kako ju je nazivao štampar) nije se odvajalo od baka. Bila je, izgleda, prirasla starici za srce; starica ju je vodila svuda sa sobom, i u kino i kod krpe. Pričalo se, da je krpa socijaldemokrata i da njih dvije s njim igraju karte i piju vino.

... Kupila joj je divan šešir s ružama, a naša Ana nema ni čestitu haljinu... pisao je štampar. Tražio je od mog oca, da se pozove ljekar i da pregleda baku, ali se otac nije s tim složio. Štampareva pisma su postajala skoro histerična i našu baku je nazivao »nedostojnom staricom«.

Iako je bila vrlo štedljiva, baka je kupovala najskuplje vino i pila ga je uz svaki obrok. Ipak je zadužila kuću i namještaj i nitko nije znao, šta je uradila s tim novcem. Tek, kad je umrla, krpa je nestao iz grada i kažu da je u nekom drugom mjestu otvorio radnju za izradu cipela po mjeri.

Baka je imala dva života. Prvi, kojim je živjela kao djevojka, žena i majka, i ovaj drugi, koji je sada vodila. Postala je jednostavno gospođa B., samostalna, bez obaveza, skromnih sredstava, ali dovoljnih za život. Prvi život joj je trajao skoro šezdeset godina, a drugi samo dvije.

Ustajala je zorom i šetala pustim ulicama i tada joj se činilo da grad pripada samo njoj. Radila je, uopće, sve ono što nitko normalan ne bi radio. Jednom, kad je pastor došao da je obiđe, ona ga je jednostavno pozvala da zajedno idu u kino!

Skoro sve drugo vrijeme je provodila kod krpe, kod koga je uvijek bilo puno veselih i pričljivih ljudi. Sjedila je tamo, slušala šta pričaju i pila svoje vino. Ponekad bi donijela sa sobom i neko žestoko piće.

Umrla je naglo, jedno po podne, sjedeći pored prozora u svojoj stolici. Čekala je »nedonošće« da idu u kino i kad je djevojka stigla, baka je bila mrtva. Imala je sedamdeset i četiri godine.

Slikala su je na samrtničkoj postelji. Sitna, naborana starica, tankih, velikih usana. Živjela je šezdeset godina služeći druge i dvije godine slobodno, sama, koristeći i posljednju mrvicu života.

(Prevod s njemačkog)

- naša priča -

takvoj sredini jedna starica je morala biti zapušena. Uz to, moja baka nije izbjegavala samo svog sina nego i sve svoje stare poznanike. Odlazila je jedino kod nekog bijednog, grbavog obučara-krpe, za kog se govorilo da još i pije. U svakom slučaju to nije bilo društvo za koju baku.

Polu godine poslije djedine smrti štampar nam je javio da je baka počela da se hrani u kafani! Baka, koja je cijelog svog života kuhala za tuce ljudi i jela samo ono što preostane od njih, sada se hrani u kafani!

Poslije izvjesnog vremena službeni put odvede oca u rodni kraj i on ode da posjeti baku. Sreo ju je, spremnu za izlazak, na samim vratima. Ona jednostavno skide šešir i ponudi ga čašom vina. Pitala ga je za novosti, ali bez nekog naročito interesiranja. Stan joj je bio čist a ona zdrava.

Jedino što je ukazivalo na njen nov način života bilo je to što je odbila da s svojim ocem ode na djedin grob. »Možeš i sam...« rekla je, »... treć grubnica lijevo u jedanaestom redu. Ja imam neka posla«. Štampar je rekao da svakako ide opet kod krpe. Mnogo se žalio na nju. »Ja propadam u ovoj rupi od stana, loše zarađujem, a kuća u Velikoj ulici je prazna«.

Otac je uzeo sobu u krcini, nadajući se da će ga baka bar zbog svijeta pozvati kod sebe,

STOLNO TENISKA ŠKOLA U ŠIBENIKU

OD 1.-20. ovog mjeseca u Šibeniku će djelovati stolnoteniska škola treninga, prva takve vrste u zemlji. Školu će pohađati 28 stolnotenisača od kojih 14 juniora, 8 juniorki i 6 seniorki. Cilj je ove škole da se pristupi sistematskom radu na kvalitetnom uzdizanju stolnotenisača i da se upoznaju sa savremenim načinom treninga. Teoretski dio provodit će se za vrijeme ljeta, dok će se preko zime obavljati zajednički trening najboljih juniora i juniorki. U upravi škole nalazi se Velibor Babić i Viktor Vrhovac.

Nije slučajno što se ova škola održava baš u Šibeniku. Poznato je, naime, da u našem gradu više od 10 godina uspješno djeluje STK »Šibenik«, jedan od najboljih klubova u Dalmaciji i Hrvatskoj... U posljednjem razdoblju savezni i republički stolnoteniski forumi povjerali su više puta organizaciju brojnih turnira baš mjesnom stolnoteniskom klubu.

Žena i dom

Sunčanje, veslanje i plivanje

Bilo je potrebno mnogo godina i mnogo neugodnih iskustva, dok smo došli do zaključka, da pretjerano i naglo sunčanje ne koristi ni ljepoti ni zdravlju. Jer prvi dan nekako nam je neugodno kad osvanemo bijeli na kupalištu, pa žurimo da i mi promijenimo boju, misleći da to možemo postići za dan-dva. I tako rezultat naše žurbe su opekotine. No, ta škola kao na nam nije bila dovoljna, jer na plažama možemo uvijek vidjeti doslovno opržene ljude. Zato ne smijemo zaboraviti, da se prve dane obilno namožemo običnim uljem ili kakvom kremom, te postepeno izlažemo suncu. Izlažemo li se suncu postepeno, koristit će nam i zrak i sunce i voda. Ako smo i-pak pocrvjenjeli, jedan do dva dana ne izlažimo se više suncu, a neugodni osjećaj vrućine nestat će, ako opekotine lagano posipamo borotalkom.

Kad sunčamo lice najbolje je, da potpuno zatvorimo oči. Kad jačaju trbušni mišići.

to nije uvijek moguće, zaklonimo lice šeširom jer od tamnih naočara i od žmirkanja na suncu ostanu nam bijele »zone« oko očiju, odnosno unutar bora, koje će se tako još više isticati. Ljeti stradaju i noge. Iako nosimo laganu obuću, koža nam zadeblja, naročito na peti, a stvaranju se rado i žuljevi i natisci. Stoga njezimo noge još više nego inače, trljajmo pete vimom ili hrapavim kamenom i redovito režimo nokte.

Na moru sminku gotovo napustimo, osim malo ruža za usne i to otvorene crvene boje, što dobro pristaje uz preplanulo lice.

I na koncu još jedan važan savjet. Plivajmo što više. Iskoristimo naš boravak na moru i plivajmo, jer je to najzdraviji sport za žene. Osim plivanja, poželjno je i veslanje, naročito za one kod kojih je gornji dio tijela slab razvijeni ili se drže pognuto, a naročito se kod veslanja

»ŠIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62

Direktor: Marko Jurković

Glavni i odgovorni urednik:

NIKOLA B E G O

Uređuje redakcijski kolegij

Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 280, a jednu godinu 520 Din.

Tisak: »Štampar« - Šibenik

Na temelju člana 22. Osnovnog zakona o stipendijama (Službeni list FNRJ« broj 32/55.) Komisija za stipendije Narodnog odbora kotara Šibenik raspisuje

NATJEČAJ za stipendiranje

- 2 studenta ekonomskog fakulteta
- 2 studenta Pravnog fakulteta
- 1 studenta Više geodetske škole
- 1 studenta Poljoprivrednog fakulteta.

Visina stipendije ugovorit će se suglasno propisima Naredbe o visini stipendija (»Službeni list« FNRJ« broj 22/58.).

Prednost za dobivanje stipendije imaju kandidati sa područja kotara Šibenik.

Rok natječaja je 30 dana od dana objave.